

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik XV. V Ljubljani, decembra 1898. *12. zvezek.*

Druga adventna nedelja.

I. Kristusovo življenje.

III.

Glej, jaz pošljem svojega angela pred tvojim obličjem, kateri bo pred teboj pripravjal tvoj pot.
Mat. 11, 10.

Z življenjem našega Gospoda Jezusa Kristusa je življenje in delovanje sv. Janeza Krstnika v tako tesni zvezi, da se mora tudi nanj ozirati sleherni, kateri hoče natančneje in obširneje opisovati Jezusovo delovanje na zemlji. In ravno zarad te zveze je sv. Janez tako imeniten mož, da ga je Jezus sam imenoval največjega svetnika stare zaveze in da mu tudi sv. cerkev skazuje nenavadno veliko čast.

Sv. Janez Krstnik stoji v sredi med staro in novo zavezo; »konec postave in začetek evangelija« ga imenuje sveti Tomaž Akvinski ter ga prišteva svetnikom nove zaveze. Vzrok temu nam pojasni učeni Suarez, ki pravi: »Ker je značilno za staro zavezo pričakovanje obljubljenega Mesije, ne smemo Janeza, ki Zveličarja ni pričakoval, marveč pričujočega gledal, prištevati stari, ampak novi zavezi«. Sveta cerkev ga je od nekdanj posebnost odlikovala. Posvetila mu je dvojen praznik: 24. junija praznuje spomin njegovega rojstva, česar ne najdemo pri nobenem drugem svetniku, in 29. avgusta spomin njegove slavne mučeniške smrti. V cerkvenih molitvah in obredih se imenuje njegovo sveto ime večkrat in sicer na odličnem mestu. V litanijah vseh svetnikov se kliče precej za angeli; v očitni spovedi »confiteor« se imenuje pred svetima apostoloma Petrom in Pavlom, precej za sv. Mihaelom; v tretji molitvi po povzdigovanju, v kateri se imenuje poleg njega še 14 mučencev,

7 svetih mučenikov in 7 svetih mučenic, je njegovo ime na prvem mestu, ker sv. Janez kot mučenec združuje mučeništvo stare in nove zaveze. Prav veliko cerkev je njemu v čast posvečenih, mnogo dežel in mest si ga je izvolilo za posebnega patrona ali priprošnjika; bogoljubne matere rade dajejo svojim otročičem njegovo ime. Temu naj še pridenem, da se vsak advent, razun prve, vse adventne nedelje v nedeljskem evangeliju oznanuje njegova slava. S to nenavadno veliko slavo je tudi v soglasju njegovo prelepo in spokorno življenje. Že prerok ga zove *angela*: *Glej, jaz pošljem svojega angela pred tvojim obličjem, kateri bo pred teboj pripravljat tvoj pot*. Kakor sv. Alojzij je združeval angelsko nedolžnost z ostro pokoro. Prav je tedaj, da se po navodu sv. cerkve tudi mi natančneje seznanimo z življenjem in delovanjem tega velikega svetnika. Že zadnjič sem vam pravil, kako je angel Gabrijel napovedal njegovo rojstvo, ob enem pa tudi naslikal v kratkih potezah njegovo vzvišeno življenje, njegove prekrasne čednosti. Danes pa nadaljujmo.

Že ob rojstvu sv. Janeza se je zgodilo marsikaj nenavadnega, čudežnega. Da bo oče, sv. Caharija, vesel njegovega rojstva, to mu je že angel posebej omenil, da je bila sv. Elizabeta vesela, nam posebej omenja sv. evangelij. Pa tudi sosedje in sorodniki so se močno veselili ž njima, ker so gotovo zelo čislali ta dobra, blaga človeka. Pri obrezovanju osmi dan so mu hoteli dati ime Caharija. Pri judih ni bilo v navadi, da bi dajali otroku ime očetovo, in tudi to ne, da bi mu drugi izbirali ime. Tukaj pa so prijatelji in sosedje storili to, ker so hoteli naznaniti veliko spoštovanje do očeta pa izraziti svoje veselo sočutje. Da bo mati temu pritrčila, so pač smeli pričakovati; ko bi se pa oče branil, bi ne obveljalo, češ, da se temu vpira le iz ponižnosti. Toda Elizabeta ugovarja in reče: *Tega ne, marveč Janez se imenuj!* Oni ji odvrnejo: *Saj ni nikogar v tvojem rodu, kateremu bi bilo tako ime*. Sedaj namignejo očetu, kakšno ime mu hoče dati. Caharija je bil še mutast; torej si veli prinesiti pisno pločico in zapiše nanjo: *Janez je njegovo ime!* S tem hoče reči: Imena mu ne bomo še-le danes iskali; ima že zdavno svoje ime. In vsi se začudijo. In takoj se mu razveže jezik, spregovori ter hvali Boga.

Tukaj še nastane vprašanje, kako je pač Elizabeta vedela, da je Bog njenemu sinu odločil ime Janez. Cahariju je bil angel naznanil; a Caharija je bil potlej ves čas mutast, torej ji ni mogel

povedati. Zato nekateri cerkveni učeniki menijo, da ji je to sv. Duh navdihnili ali pa, da je tudi nji angel naznanil. Torej tudi to zopet novo čudo.

Caharija pa je, navdihnjen od svetega Duha, začel prerokovati in Boga hvaliti v prelepi pesmi, ki se imenuje po prvi latinski besedi »Benedictus« t. j. »hvaljen« ali »češčen«. Ta krasni slavospev ima 12 vrstic in ga po vsebini lahko delimo v dva dela. V prvem Caharija hvali Boga, da se je usmilil ljudstva, ker se je že začelo vršiti rešenje, ki ga je obetal po prerokih. V drugem delu pa se obrača do svojega otroka in mu prerokuje, kako bo pot pripravljaj Jezusu Kristusu. Zares lepo kaže v tej pesmi blagi starček plemenitost svojega srca. Na svojo srečo pozabi in ozira se le na srečo svojega naroda, na srečo vsega sveta, ki bo došla po Zveličarju.

V prvem delu posebno povdarja vzrok odrešenja: usmiljenje božje, zvestobo v izpolnjevanju obljub; potem pové vspeh Kristusovega odrešenja: da bodo po njem rešeni sovražnikov, pa ne misli na svetne sovražnike, toli sovražne Rimce, marveč na notranje dušne sovražnike, in pa da bodo Bogu lepo služili v svetosti in pravičnosti, ne samo na videz, marveč pred Bogom. V drugem delu pa vsklikne: In ti, otrok, se boš imenoval prerok Najvišjega, pojdeš namreč pred obličjem Gospodovim pripravljat njegova pota s tem, da dovedeš njegovo ljudstvo do spoznanja zveličanja v odpuščanje njih grehov in sicer po prisrčnem usmiljenju našega Boga, s katerim nas je obiskal Vstajajoči z visokosti, da razsvetli tiste, ki sedé v temi in smrtni senci, da naravná naše noge na pot miru.

To pesem molijo vsak dan duhovniki pri jutranjih hvalnicah in še v nekaterih drugih prilikah; da se zahvaljujejo Bogu vsak dan za največjo dobroto, da nam je poslal Odrešenika; pa da ga prosimo, da bi dosegli sad odrešenja, da bi bili razsvetljeni, da bi po pravi poti hodili in prejeli odpuščanje grehov. Sveto pismo še pravi o tem dogodku: *Prevzel je strah vse njih sosede in po vseh judovskih gorah so se razglasile vse te reči. In vsi, ki so jih slišali, so se čudili, rekoč: „Kaj bo neki iz tega otroka?“ Zakaj roka Gospodova je bila z njim. Otrok pa je rasel in se krepčal po duhu. In bil je v puščavi do dne, ko se je prikazal Izraelu, t. j. ko je javno nastopil, da pripravlja ljudstvo za Jezusa.*

O mladosti sv. Janeza ne izvemo ničesar družega, kakor to, da je šel prav zgodaj v puščavo in da je tam ostal do 30. leta. Puščava je bila torej njegova dolga šola; a kako izvrstna šola, lahko sodimo po vspehih; — v puščavi, v tej sveti pripravnici —

je postal tak velik mož, da ga bode slavila zgodovina do konca dnij. Ta puščava ni bila daleč od njegovega doma v judovskih gorah. Še sedaj se tam kaže potnikom votlina, kjer je živel, in studenec, iz katerega je pil. Ta puščava je bilo ono svetišče, v katerem je prebil svoja otroška in mladeniška leta, v kateri je dosegel toliko svetost. Daleč od svetnega šuma, v tihi samoti je zvesto gojil najlepšo cvetko na svetu — belo lilijo deviške nedolžnosti, prilival ji je z gorečimi molitvami, zavaroval jo pred vsako škodo z ostrim postom in strogo pokoro. Gotovo je že tukaj pričel tako spokorno življenje, kakor se nam opisuje potem, ko je pričel svoj misijon ob reki Jordan. Že tukaj je nosil trdo obleko iz kame-line dlake; že tukaj je bila njegova hrana divji med in kobilice.

Obleka iz kameline dlake ni bila tako nenavadna reč; ob času žalosti so jo nosili še imenitni judje. Imenovala se je vreča, ker je bilo dolga halja brez rokavov, nad ledji s pasom pritrjena. S tem je označeno njegovo spokorno oblačilo. Hrana je bila kar le moč uborna. Kaj da je divji med, o tem si razlagalci niso edini. Nekateri trdijo, da je med onih čebel, ki v otlih drevesih ali med skalami v razpokah napravljajo satovje. Vendar se temu nasproti omenja, da med je v sv. pismu vedno simbol prijateljstva, torej veselega življenja. Zatorej utegne biti bolj verjetna razlaga onih, ki pravijo, da je bil to lesni med, t. j. medu podoben sok, ki se poceja iz listov ali debela nekaterih dreves. To je pa že zares uborna hrana. Čudno pa se nam zdi sporočilo, da je jedel tudi kobilice. Vendar to je čudno le za nas in naše kraje, ki tega nismo vajeni. V Palestini, Arabiji in Afriki se ubožno ljudstvo še sedaj hrani s kobilicami. Prinašajo jih na vrvice ali nitke nanizane na trg v prodaj, nabirajo jih polne vreče, da jih osolijo in posušijo ter prihranijo za zimo.

Tako strogo, glejte, se je pokorila ta ljuba nedolžnost, — ta angel v človeškem mesu dolgo vrsto let! Prišel je prav zgodaj v puščavo, ali po navodilu sv. Duha ali pa so ga morda hoteli skriti, ko je Herod zaukazal oni grozoviti detomor, ne le za Betlehem, marveč tudi za okolico. Da so sveti možje šli v puščavo n. pr. pre-roki in tam nekaj časa živeli, to ni bilo tudi v starem veku nič tako nenavadnega; a da je kdo prebil vsa najboljša leta, cvetje človeškega življenja v puščavi s toliko spokornostjo, to je strmenja vredno, — to je, kar naj vas nagiba, ako ne sicer k toliki junaški pokori, pač pa k onemu navadnemu zatajevanju, katero nam je

potrebno, da zvesto in pošteno izvršujemo vsaj svoje navadne vsakdanje dolžnosti, katere nam naklada naša vera in naš stan. —

Tako veličastno pripravljen je čakal sv. Janez povelja iz nebes, kdaj naj nastopi svoj poklic. In prišel je tisti preimenitni trenutek v zgodovini kraljestva božjega. Sv. evangelij nam ga tako-le opisuje:

Petnajsto leto vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat poglavar v Judeji in Samariji; Herod Antipa četrtnik v Galileji in Pereji, Filip, brat njegov, četrtnik v Itureji in Trahonitski pokrajini, Lizanija (mlajši) pa četrtnik v Abileni, ko sta bila velika duhovna Ana in Kajfa, je govoril Gospod Janezu, Caharijevemu sinu v puščavi, naj jame oznanovati besedo božjo.

Sv. evangelij nam to zato tako natanko določuje, da vidimo, kako žalostni so bili takrat časi tudi na Judovskem, ko je imel Jezus nastopiti svoje javno delovanje, takrat torej, ko je sv. Janez začel ljudstvo pripravljati za Jezusa. Takrat, ko je bil sv. Janez rojen, je bila judovska dežela tudi v oblasti rimskega cesarja, a imela je samo enega kralja, ki jo je vladal v imenu Rimcev; sedaj čez 30 let pa je bila vsa dežela razkosana, imela je kar hkrati štiri cesarske namestnike ali četrtinke. V verski zadevi je bilo, če možno, pa še slabše. Tudi poprej je bil večkrat nered, ker so rimski zapovedniki večkrat velikega duhovna odstavili in družega postavili; a bil je vendar vedno le eden, sedaj sta bila pa kar dva ob enem, Ana in Kajfa.

Take so bile politične in verske razmere, ko je nastopil sveti Janez. Prišel pa je v dolino Jordansko in oznanoval krst pokore za odpuščanje grehov, kakor je pisano v bukvah govorov Izaije preroka: *Glas vpijočega v puščavi: pripravite pot Gospodov, izravnajte njegove steze! Vsaka dolina naj se izpolni in vsaka gora in grič naj se zniža, in kar je krivo, bodi ravno in kar je ostro, bodi gladka pot in vse človeštvo bo videlo zveličanje božje.*

Kraji ob Jordanu se imenujejo tudi puščava, pa bolj v tem smislu, da ni vasij in mest tam. Po podatkih sv. evangelija je razvidno, da je sv. Janez na raznih krajih ob Jordanu učil in krščeval od Galilejskega jezera dol do Mrtvega morja, v razdalji kakih 30 ur.

Jordan je bil primeren kraj za njegov misijon že zato, ker je poleg pridigovanja tudi krščeval. Vendar ta krst ni imel zakramentalne veljave, marveč je bilo le zunanje znamenje notranjega spreobrnjenja, znamenje pokore, ob enem pa tudi predpoda Jezusovega krsta. Primeren je bil kraj ob Jordanu tudi zato, ker so imeli tam Izraelci častitljive spomine. Čez Jordan so šli, ko so po

40letnem tavanju po puščavi slednjič srečno dospeli v obljubljeni deželo. Čez Jordan so šli pozneje v pregnanstvo na tuje, a potlej zopet nazaj.

Pridigoval pa je sveti Janez z besedo, a še bolj z lastnim zgledom, s svojim častitljivim življenjem in obnašanjem.

Njegovo učenje je bilo različno, ravnalo se je po poslušalcih. V obče je oznanjal pokoro in večkrat ponavljal: *Delajte pokoro, nebeško kraljestvo se je približalo*, t. j. ono kraljestvo, ki ga ima na zemlji vstanoviti obljubljeni Odrešenik, kraljestvo Jezusa Kristusa. *Nebeško kraljestvo* se zato imenuje Jezusovo delo, ker prihaja iz nebes, ker ima namen vse človeštvo preurediti, naše misli, — kakor molimo v cerkveni molitvi po litanijah — k nebeškim željam povzdigniti — nam pot proti nebesom pokazati in nas tudi po tej poti slednjič pripeljati do nebeškega veselja. Oznanjenje pokore in napoved bližajočega se kraljestva božjega, takorekoč v kratkem izraža namen Jezusovega poslanja. To je bilo tudi za Izraelce kaj čisto novega; že štiri sto let ni bilo nobenega preroka, nebo je molčalo že toliko časa: Sedaj pa nastopi prerok, ki napoveduje že zdavno zaželeno rešenje in sicer v najbližji bližini. Tudi njegov nastop je veličasten, njegovo življenje tako vzvišeno nad drugimi, moč njegovega govorjenja je oblastna, ker ga podpira na izreden način sv. Duh. Vse to — rekli bi po modernem izrazu — je »vleklo«. Evangelij nam sporoča: *K njemu je prihajal ves Jeruzalem in vsa Judeja in vsa okolica Jordanska. Krščeval jih je v Jordanu in spovedali so se svojih grehov, v znamenje, da hočejo delati pokoro.*

Pa ne le veliko jih je prihajalo k sv. Janezu, marveč bili so med njimi tudi raznovrstni. Prišli so k njemu tudi farizeji in saducejci, pa gotovo ne iz dobrega namena; — saj jih že poznamo. Saducejci niso imeli niti prave vere več: niso verovali v neumrljivost duše in vstajenje mesa; kaj je pač takemu brezvercu mar pokora! Farizeji so pa v svojem napuhu menili, da itak več znajo, nego ponižni prerok Janez, pravični so pa tudi toliko, da jim ni treba pokore; saj imajo itak že zajamčeno pravico do nebeškega kraljestva, saj so Abrahamovi otroci; če oni nimajo pravice do Mesijevih blagrov, kdo jo bode pa imel?

Sv. Janez je pač vedel, že ko je od daleč zagledal te vrste ljudi, s kom mu je opraviti. Zato jih ne sprejme kaj prijazno, kakor je bila sicer njegova pohlevna navada, marveč reče jim: *Gadja zalega!* (t. j. hudobni potomci hudobnih prednikov) *kdo vam*

je pokazal bežati pred prihodnjo jezo (t. j. sodbo božjo, ki je v zvezi z Mesijevim prihodom). *Storite torej vreden sad pokore* (kakor drugi!) *Nikar ne govorite: Abrahamu imamo očeta; zakaj* (rečem vam) *Bog more iz tega kamenja otrok obuditi Abrahamu. Že je nastavljena sekira na korenino dreves; vsako drevo torej, katero ne rodi dobrega sadu, se bo posekalo in vrglo v ogenj.*

Da jih je sv. Janez tako ostro poprijemal, to so zaslužili, vendar se nam zdi preoster njegov nagovor: *Gadja zalega*. Toda če pomislimo, da ni nikogar posebej imenoval, marveč da je njegov opomin veljal kar vsem skupno, se nam bo zdela nekoliko milejša njegova ostrost, ter ne veliko hujša, kakor če v sedanjem času goreč propovednik poprime trdovratne grešnike in jim reče: »Vi zastarani grešniki!« ali kaj sličnega. Primera z gadi je bila pa prav dobro izbrana. Gad je na zunaj lepo pisan in se zna tako spretno viti in gibati; pod pisano zunajnostjo pa skriva smrtni strup in njegovo zvijanje namerava pogubni napad. Prav taki so bili le-ti navidezni spokorniki sv. Janeza. Da se ni motil v svoji obsodbi, pokazalo se je kmalu. Kajti od tega hipa so bili narazen; jeli so ga opazovati s sovražnim očesom in to tem bolj, čim bolj ga je ljudstvo čislalo in poslušalo.

Z drugimi grešniki je pa sv. Janez milejše ravnal. Vpraševale so ga množice: *Kaj pa naj storimo?* Janez jim reče: *Kdor ima dve suknji, podaj eno tistemu, kateri je nima; in kdor ima hrano, stori enako*. To je veljato dobremu ljudstvu, kateremu torej zatrjuje, da še ni dosti ne storiti nič hudega, marveč za nebeško kraljestvo je treba tudi dobrih del; Mesija bode tudi takih zahteval in sicer v prvi vrsti takih, ki jih izvršuje ljubezen do bližnjega.

Prišli so pa tudi mitarji, da bi jih krstil, ter so mu rekli: *Učenik, kaj naj storimo?* Janez jim ukazuje, naj bodo pravični, rekoč: *Ne zahtevajte več, kakor to, kar vam je pisano*. Palestina je morala kot nesamostojna dežela Rimcem plačevati davek. Ta davek so pobirali, kakor je še sedaj večkrat v navadi, posebni podjetniki, zakupniki. Le-ti so imeli svoje pomočnike uradnike. Vsak se je hotel pri tem okoristiti. Podjetnik je hotel imeti svoje dobičke, pomočniki pa tudi svoje. Zato so več zahtevali, kakor pa se je iz Rima nakladalo. Posledica je bila, da so mitarji v kratkem prišli sploh ob dobro ime in jih je ljudstvo sovražilo kot očitne grešnike. Zato jih je Janez opominjal.

Prišli so tudi vojaki in so ga vprašali: *In mi, kaj naj storimo?* Janez jim reče: *Nikogar ne pobijajte in ne ovajajte, in bodite*

zadovoljni s svojo plačo. — Vidi se, da je sv. Janez dobro poznal tudi rane vojaškega stanu ter jih hoče zaceliti. Od njih ne zahteva posebnih čednostij ali dobrih del, marveč to naj izpolnjujejo, kar jim naklada vojaški stan. Rimski vojaki so bili pogani in so tudi Jude hudo stiskali, tudi brez krivice kruto napadali ali celo morili. Zato jim daje primerne nauke, če jih izpolnijo, bodo deležni tudi oni bližajočega se kraljestva božjega.

Glejte, koliko je izdalo učenje sv. Janeza pri raznih stanovih že takrat, ko se je kraljestvo božje še le bližalo. Mi pa smo tako-rekoč v sredini tega božjega kraljestva, milosti božje se nam ponujajo od vseh strani; nauki Jezusovi se nam oznanjujejo od detinskih let dalje neprenehoma. Ali je mogoče, da bi bil kdo mej nami, ki bi hotel še hudoben ali celo trdovraten ostati. Ko bi sv. Janez sedaj stopil mej nas, bi takim trdovratnežem, ki ne marajo za blagre Kristusovega kraljestva, sv. cerkve, še drugače ostro zagrmel, kakor nekdanj farizejem in saducejem: Gadja zalega, storite tudi vi vreden sad pokore! Kaj se plazite okrog spovednic in s hinavskimi obeti motite duhovne; vedite, da brez pravega odkritosrčnega poboljšanja ni odpusčenja . . . Gadja zalega! kaj se zanašate na to, da ste kristijani, ako pa vaše življenje ni krščansko. Ime krščansko vas še ne bo zveličalo. Vsako drevo, katero ne rodi dobrega sadu, se bo posekalo in vrglo na ogenj. A z veliko radostjo in ljubeznivo-prijaznim licem bi pa stopil med ona bela jagnjeta Kristusove črede, ki se zvesto prizadevajo, da bi vedno brezmadežno ohranili čistost in nedolžnost svojega dobrega srca; blagroval bi jih ter na novo bodril in opominjal k stanovitnosti. Torej še zlasti vsi nedolžni se radi ozirajte na tega velikega svetnika in zaupno prosite za največjo milost — stanovitnost, njega, katerega je Gospod sam imenoval svojega angela. Amen.

A. Kržič.

2. Večkratni spomin na storjene grehe.

Koga ste šli v puščavo gledat? —
Človeka v mehko oblečenega?

Mat. 11, 6.

Dve poti peljete v nebesa: pot nedolžnosti in pot pokore; vendar pa bi se smelo reči, da prav za prav le ena pot pelje v nebesa: pot pokore ali pot spokornega življenja. Kako nedolžen in svet je bil sv. Janez Kerstnik, in vendar kako ojstro in spo-

korno in v vednem postu je živel v puščavi! Kako nedolžen in svet je bil angelski mladenič, sv. Alojzij, in vendar kako spokorno je živel! Zato je sv. Aguštin, ki je na smrtni postelji molil spokorne psalme, rekel: »Nobeden se ne sme predrzniti brez pokore umreti, če se tudi nobenega greha ne spominja«. Zastonj torej ni nosil sv. Janez spokorne obleke in ni zahteval zastonj od ljudij pokoro kot pripravo na prihod Odrešenika. Prava pokora je bila, je in bo vselej neogibljivo potrebna, ako hočemo zadobiti odpuščenje grehov in doseči večno zveličanje. Ker smo pa po besedah sv. Janeza evangelista vsi grešniki, je potreba, da smo tudi vsi s pravim spokornim duhom napolnjeni. Prav dober pripomoček, spokornega duha v srcu ohraniti, je pa večkratni spomin na storjene grehe, in ravno o tem večkratnem spominu na storjene grehe vam hočem danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Ljudje se sploh na razne načine spominjajo svojih storjenih grehov. Nekateri se spominjajo svojih storjenih grehov z notranjim dopadajenjem, in se celo ž njimi hvalijo pri drugih, kakor da bi bili storili kaka dobra, junaška dela. O takih govori sveto pismo, rekoč: *Grešnik se hvali v poželjivosti svoje duše.* (Ps. 10, 3.) To je žalostno znamenje, da se taki s svojim srcem še niso odtrgali od greha, akoravno ga v djanju več ne storé; zato je njih srce še vedno pregrešno. Drugi padeje pri spominu na storjene grehe v malosrčnost ali celo v obupanje, kakor Kajn in Judež Iškarjot. Zopet drugi iščejo svojo vest potolažiti s tem, da si mislijo, da to, kar so storili, niso bili tako veliki grehi, ampak so bile le majhne človeške slabosti. Takim veljajo prerokove besede: *Nobenega ni, ki bi pokoro delal nad svojimi grehi in rekel: Kaj sem storil?* (Jerem. 8, 6.) — Drugi poslednjič iščejo svojo vest, če jih na grehe opominja, s tem k molčanju pripraviti, da se vedno bolj pogrezujejo v brezdnost novih grehov zlasti pijanosti in nečistosti.

1. Tak ne sme biti naš spomin na storjene grehe, ker je pregrešen in pogubljev. Spominjajmo se svojih storjenih grehov, kakor je spokorni kralj David in kakor so tudi drugi pravi spokorniki storili. David je spoznal velikost svojega greha, se ga je kesal, je iskal odpuščenja, in se je poboljšal.

a) Ako se človek spominja svojega greha, mora spoznati, da je bilo to, kar je storil, res greh, in da je ž njim Boga razžalil. Tako je spokorni David storil. David se je bil zelo

pregrešil, ker je bil Urijevo ženo zapeljal in ker je dal nedolžnega Urija v vojski umoriti. Ali on se ni v ozir storjenega greha celo nič izgovarjal, ampak, kakor hitro ga je prerok Natan opomnil na njegov greh, je ves potr t in skesan rekel: *Grešil sem zoper Gospoda*. Pa ne le takrat, ampak tudi pozneje se je David pogostoma, skorej vedno v veliki žalosti svojega greha spominjal, zato pravi v 50. spokornem psalmu: *Spoznam svojo hudobijo in moj greh je vedno pred menoj*.

Pa kako malo je tacih ljudi, kateri bi hoteli v vsi ponižnosti spoznati, da so grešili, in da to ni bilo prav, kar so storili, ampak izgovarjajo in zmanjšujejo kakor le morejo svoje grehe, kadar se jih spominjajo, še celo pijanosti, ali kletvine, ali goljufije, ali nečistega govorjenja i. t. d. nočejo za grehe spoznati, ampak le za kake majhne slabosti. Da bi pač taki ljudje mislili na besedo sv. apostola Janeza, ki pravi: *Ako rečemo, da nimamo greha, se sami sebe zapeljujemo, in resnice ni v nas*. Koliko jih je, ki se sami sebe goljufajo, ker imajo svoje velike grehe le za majhne slabosti! Kako morejo taki ponižnega in spokornega srca biti? Pospnemaj, o grešni človek, kralja Davida, spoznaj svoje grehe, ponižuj se pred Bogom in reci: *Grešil sem pred Gospodom*.

b) Samo spoznati greh, pa vendar še ni zadosti, ampak potrebno je greh kot največje hudo skoraj neprenehoma obžalovati. Kolikorkrat se človek spomni, da je s tem ali unim velikim grehom v svojem življenju Boga razžalil, vselej mora srčno žalosten biti in mora Boga prositi odpuščenja. To ni zadosti, da bi obudil le samo pri spovedi nekoliko mlačnega kesanja nad svojimi grehi, ampak ves čas svojega poznejšega življenja, kadar se le spominja svojih grehov, jih mora obžalovati. Tako so delali vselej pravi spokorniki. Spokorni David je slišal iz ust preroka Natana, da mu je Bog že odpustil, vendar David nikoli ni jenjal žalovati nad svojim grehom, celo svojo posteljo je od joku nad grehom s solzami močil, ter je Boga prosil, da bi ga čedalje bolj očistil od greha, rekoč: *Operi me čedalje bolj od moje krivice, in očisti od moje pregrehe*. (Ps. 50, 4.) Marija Magdalena je iz ust samega Jezusa slišala, da ji je veliko grehov odpuščenih, vendar tudi še potem ni jenjala žalovati zavoljo svojih grehov, in še dandanašnji se kaže na Francoskem, — kamor je pozneje prišla ta svetnica, — visoko na nekem hribu skalnata jama, kjer je spokorna Marija Magdalena grehe svoje mladosti 30 let objokovala in se zanje pokorila. — Ali mislimo na sv. apostola Petra! Vedel je,

da mu je Kristus že greh odpustil, in vendar ni jenjal žalovati, ampak kolikorokrat je slišal petelina zapeti, se je zjokal nad svojim grehom, da je tako sramotno zatajil svojega Gospoda. — Tako mora vsak grešnik še zdaj pri spominu na svoje grehe žalovati ter Boga prositi odpuščenja tolikanj bolj, ker sveto pismo pravi, da človek zaradi odpuščenega greha ne sme biti brez skrbi, ker namreč ne vé za gotovo, ali mu je Bog njegove grehe res odpustil ali ne.

2. Tak spomin na storjene grehe je pa tudi grešniku prav koristen.

a) Večkrat en žalosten spomin na storjene grehe grešniku lahko upanje daje, da mu bo Bog odpustil njegove grehe, katere z resnično žalostjo tolikokrat obžaluje, in spornile se bodo nad njim besede Kristusove, ki pravi: *Blagor žalostnim*, (t. j. takim, ki nad svojim grehi žalujejo), *ker potolaženi bodo*.

b) Pogosten spomin na storjene grehe, katere je Bog, kakor je upati, odpustil, mora grešnika k hvaležnosti in k ljubezni božji opominjati. S kolikšno hvaležnostjo do neskončno usmiljenega Boga je bilo srce kralja Davida napolnjeno, ko se je spominjal, kako velike grehe mu je Bog odpustil, in kako veliko dobroto mu je vkljub temu skazal; zato je začel veličasten 88. psalm s temi besedami prepevati: *Usmiljenje božje bom vekomaj prepeval*; in kako močno se je David k ljubezni božji vnemal, ker mu je Bog toliko odpustil! To pričajo njegovi psalmi ali svete pesmi, s katerimi se je k ljubezni božji vnemal. — In kako goreče je Marija Magdalena ljubila Jezusa, ker ji je bil toliko odpustil! Zato je sam Jezus rekel: *Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila. Kateremu je pa manj odpuščeno, manj ljubi*. — Ali kako goreče je spokorni Peter ljubil Jezusa, ki mu je bil odpustil greh zatajevanja! Zato je mogel na Jezusovo vprašanje: *Peter, ali me ljubiš?* zaupljivo odgovoriti: *Gospod, saj vse veš, torej veš, da te ljubim*. In ali ta hvaležnost in ljubezen do Boga zavoljo odpuščenega greha ne varuje lahko grešnika pred padcem v stare grehe?

c) Večkrat en spomin na storjene grehe človeka ozdravi prevzetnosti ali ga bolj varuje tega greha in ga dela bolj ponižnega pred Bogom. In smemo misliti, da je Bog marsikaterega prevzetnega ali preveč na svojo moč zaupljivega človeka zato pustil v en ali drugi velik greh pasti, ker je vedel, da bo večkratni spomin na storjeni greh v njem naredil

bolj skesano in ponižno srce. Mislimo le na sv. Petra. Kako ponižen je postal potem, ko je Jezusa zatajil! Poprej je s prevelikim zaupanjem na svojo moč zatrjeval Gospodu: *Če se tudi vsi drugi pohujšajo nad teboj, se vendar jaz ne bom. V smrt sem pripravljen za te iti.* Kako se je tedaj v svoji prevzetnosti čez vse druge povzdigoval. Ali kako ponižnega je njega storil njegov padec. Nič več ni potem zaupal na svojo moč, ampak le na Boga. In ko ga je Kristus po svojem vstajenju vprašal: *Peter! ali me ljubiš bolj, kot vsi drugi?* — si Peter ni upal čez vse druge povzdigniti in reči: »O gotovo, bolj kot vsi drugi te ljubim«, ampak je v vsi ponižnosti odgovoril: *Gospod! saj vse veš, veš tudi, da te ljubim.*

d) Tudi k večji previdnosti spodbuja večkratni spomin na storjene grehe. Še celo v časnih rečeh postane človek bolj previden, če je bil kedaj nesrečen. Ako se popotnik na cesti ob kamen spodtakne in pade, bolj pazi na svoje stopinje. — Ako se je kdo pri ognju opekel ali je celo zažgal, z ognjem bolj previdno ravna. — Ako je bil kdo od koga goljufan, takemu ne bo več zaupal. Ker je pa greh večja nesreča, kot vse druge časne nesreče, ali ne bo torej grešnik pri spominu na storjene grehe bolj previden in pazljiv, da v stare grehe nazaj ne pade? Še celo živali se znajo bolj varovati, če so bile kedaj nesrečne. Slišal sem iz ust nekega gospoda, da je imel ta veverico, kateri je dal nekoliko žganja popiti. Uboga žival je potem vsa omamljena, kakor mrtva ležala. Vendar pa ni poginila in se je še oživela. Rekel je, da ji je še potem ponujal žganja, pa ga nič več ni hotela pokusiti. Poglejte, kako se je neumna žival znala varovati, da bi se vnovič ne vpijanila in ne bila nesrečna. Vprašam: ali ni bila ta veverica bolj pametna kot marsikateri žganjarski pijanec, ki se nič ne varuje pijanosti, dasiravno je bi že tolikokrat zaradi tega nesrečen?

e) Poslednjič nagiba večkratni spomin na storjene grehe človeka tudi k večji potrpežljivosti v ozir grehov drugih ljudi; kajti ker je sam grešil, naj nikar drugih ne zaničuje in naj potrpi ž njimi, ako grešijo. Ko bi bil uni prevzetni farizej v templu svoje grehe spoznal, bi pač ne bil tako zaničljivo presojeval cestninarja. In marsikateri ljudje bi še dandanašnji tako radi ne opravljali in obrekovali svojega bližnjega, ko bi bolj mislili na svoje lastne grehe.

Mislimo torej večkrat, tudi po opravljeni dobri spovedi, na svoje storjene grehe, posebno sedaj v teh dnevih pripravljanja na veliki, sveti božični praznik, da bomo z resničnim kesanjem zavoljo storjenih grehov s ponižnostjo, s pristrčno hvaležnostjo in z ljubeznijo do usmiljenega Boga, ki nam je toliko odpustil, s ponižnostjo in z najboljšimi sklepi za prihodnjo življenje svojemu božjemu Zveličarju pripravili vredno prebivališče v svojem srcu. Amen.

J. Kerčon.

Praznik brezmadežnega spočetja Marije Device.

I. Kristusovo življenje.

IV.

Ave Maria. — Češčena Marija!
Luk. 1, 28.

Adventni čas je za vse ljudi pripravljanje na prihod Gospodov, in sicer na trojni prihod Gospodov: prihod na svet ali rojstvo; prihod pri sv. obhajilu — za posameznike vsakega posebej in slednjič njegov prihod sodnji dan, ki bode zopet veljal vsemu človeštvu — dobrim in hudobnim. Advent vas torej najprej spominja one dolge dóbe, — 4000 let — ko so pravičniki stare zaveze hrepeneč pričakovali Mesijo — Odrešenika vesoljnega sveta; spominja nas tudi Jezusovega prihoda ob vesoljni sodbi, zato se bere prvo adventno nedeljo evangelij o poslednji sodbi; ob enem nas pa še tudi advent opominja bolj kakor drugi cerkveni časi, naj se vredno pripravimo za spoved in sveto obhajilo.

Kaj nam pa o tem pové zgodovina? Kdo je pripravljal in še pripravlja za prihod Jezusov? Najprej nebeški Oče sam. Vsevedni Bog je naprej vedel za Adamov greh in od vekomaj določil v svojem neskončnem usmiljenju, da bode poslal nesrečnemu človeštvu Odrešenika — svojega edinorojenega Sina, in že v raju je obljubil, da ga bode poslal. V stari zevezi pa so ljudstvo pripravljali za prihodnjega Odrešenika najprej očaki, potem pa raznovrstni preroki. Ko je bil pa že Jezus na zemlji in je hotel pričeti svoje javno delovanje, je pripravljal sv. Janez Krstnik ljudi. Za prihod Jezusov pri sv. obhajilu pripravljajo mašniki bogoljubne vernike. Za njegov zadnji prihod, sodni dan, pa pripravlja vse človeštvo sv. cerkev. Cerkvena zgodovina že sedaj deli vse človeštvo v dva tabora: dobre in hudobne, prijatelje Kristusove in njegove sovražnike; sodnji dan bo torej le veličastni zaključek cerkvene zgodovine, — vojskujoča in trpeča cerkev se bo spremenila v zmago-slavno cerkev in izročila vse svoje pridne otroke večni slavi in sreči!

Z Odrašenikom pa je v tesni zvezi njegova presveta Mati, prečista Devica Marija. Pri opisovanju prvega čudeža v Kani Galilejski se bere: *In Jezusova mati je bila tudi tam.* Te besede bi pa smeli kar sploh rabiti: Kjer je Jezus, tam je tudi njegova Mati. Jezus in Marija sta neločljiva: neločljiva že v večnosti, predno se je pričela zgodovina človeštva; neločljiva v stari zavezi; neločljiva v zemeljskem življenju; neločljiva v sv. katoliški cerkvi in neločljiva po sodnem dnevu v večnem zmagoslavju. Ker sem se namenil vam letos obširneje razlagati Kristusovo življenje, nikakor ne smem pozabiti njegove svete Matere, preblažene Device Marije. Sicer se nam bo še večkrat nudila prilika, tudi o njej kaj spregovoriti; a današnji prekrasni Marijin praznik sem se odločil govoriti posebej o Jezusovi Materi: o njenem življenju v večnosti, o njenem življenju v stari zavezi, o njenem zemskem življenju in še kaj o njenem življenju v sv. katoliški cerkvi.

I. Krščanski modrijani pravijo, da vse stvarjenje je bilo že od vekomaj v božjih mislih, v božji ideji. Torej je bilo tudi to v večnih božjih sklepih, da bo druga božja oseba se včlovečila in človeški rod na zemlji prerodila in prenovila. Ako je bil pa večni božji odlok, poslati Odrašenika na svet, bil je gotovo tudi njegov večni sklep, odbrati mu Mater na zemlji in sicer tako Mater, katera bo vredna njegovega božjega veličanstva. Dvojno reč je torej Bog odločil v svojem večnem sklepu: Marijo povzdigniti do najvišje časti, katere je še zmožno človeško bitje, odbrati jo izmed vseh časov in vseh krajev na zemlji za Mater svojemu edinorojenemu Sinu; ob enem jo pa tudi obdariti s tolikimi prednostmi, da bode vredna te neslišane časti. Zato sem pa rekel, da, kjer je Jezus, tam je tudi njegova Mati, da sta torej neločljiva že pred stvarjenjem sveta. To je tudi vzrok, zakaj sv. cerkev one besede svetega pisma, katere prav za prav opisujejo predzemeljsko življenje in delovanje božjega Sina, večne Modrosti, obrača na Marijo. Kako veličastno doni Marijina slava že tam iz daljne večnosti v sveto-pisemskih besedah, ki se beró v listih o Marijinih praznikih: *Gospod me je imel v začetku svojih potov, predno je kaj storil od začetka. Od vekomaj sem postavljena in od nekdoj, predno je bila zemlja. Ni še bilo breznov in jaz sem bila že spočeta; tudi studenci, voda še niso izvirali; tudi gore s svojo silno težo še niso stale; predno so bili hribi, sem se jaz rodila; ni še bil naredil zemlje, ne rek,*

ne tečajev okrogle zemlje. Ko je nebesa narejal, sem bila zraven . . . Ko je okoli morja meje postavljaj in vodam dajal postavo, da naj ne prestopajo svojih bregov; ko je zemlji dno pokladal, sem pri njem bila in vse ž njim ravnala, in sem se veselila vsaki dan in sem ves čas pred njim igrala; sem se igrala na okrogli zemlji in moje veselje je, bivati s človeškimi otroci. (Preg. 8, 22.)

Zares ganljivo je premišljati Marijo v tej slavi, katera ji je bila odločena že pred stvarjenjem nebes in zemlje. In kakor ni bilo še tukaj na zemlji nič lepšega, nič čistejšega, nič svetejšega kakor Marija, brezmadežna devica, tako je bila misel na prihodnjo Mater božjo radost stvarujoče božje dobrotljivosti. Saj je vse njeno prekrasno življenje tukaj na zemlji in njena slava o nebeškem veličanstvu le odsev njenega veličja v božjih mislih predobrotnega Stvarnika. Naj tudi to vzneseno premišljevanje vzbudi v naših srcih veliko spoštovanje do Matere božje, zaupanje in ljubezen do veličastne kraljice nebeške — posebej danes, ko obhajamo njeno najlepšo skrivnost, ki je pričetek in podlaga vsem drugim prednostim.

II. Marija je pa tudi v tesni zvezi z Jezusom v stari zavezi. Zveličarjev prihod so napovedovali preroki že več sto let naprej, a prerokovali so tudi prihod Marijin. Že v raju je Bog obljubil Adamu in Evi, da bode poslal ženo, katere Sin bo premagal peklenško kačo. Zato nam tako pomembno kaže v naših »Zgodbah sv. pisma« ona slika, ki nam predstavlja Adama in Evo, bežeča iz raja, tam v ozadju, kakor v megleni daljavi, podobo brezmadežne Device Marije.

Pa tudi predpodebe, katere so napovedovale Marijo že v stari zavezi, so silno imenitne; kakor je bil prihod Jezusov napovedan ne le po prerokih, marveč tudi po predpodobah. Te Marijine predpodebe so bile ali reči ali osebe, katere so že naprej naznajevalle njene čednosti, njene prednosti, sploh njeno preimenitno vlogo v kraljestvu božjem.

Skrivnost današnjega praznika — Marijino brezmadežno spočetje — nam je lepo označeno n. pr. v predpodobah gorečega grma v puščavi, in Gedeonovega runa. Natorna postava je, da kar gori, to tudi pogori; po natorni postavi je tudi sleherni človek deležen Adamovega greha; oni trnjevi grm pa, iz katerega je Bog govoril Mozesu, je gorel, a po božjem čudežu ni pogorel. Enako je bila Marija, prečista Devica, po božjem čudežu, z ozirom na zasluženje prihodnjega Odrešenika — izvzeta od splošne kazni

izvirnega greha. — Predno je šel Gedeon v boj zoper Madijanite, je zahteval od Boga znamenje, na katerem bi spoznal, da bo res Bog rešil Izrael iz rok mogočnega sovražnika. Položil je jagnjetovo kožo (runo) na suba tla in prvič zahteval, naj bo samo na runu rosa, okrog in okrog pa suho; zgodilo se je. Drugič pa je zahteval nasprotno: naj bo runo suho, tla na okrog naj bodo porošena, in tudi to se je zgodilo in na tem je spoznal, da ga je res Bog izvolil. Kakor je jagnjetovo runo edino ostalo suho, vse okrog pa rosno, tako je tudi prečista Devica sama bila prosta izvirnega groha, vsi drugi ljudje pa so ž njim omadeževani. — Zlati svečnik s sedmimi svetilnicami in šotor z vsem bogastvom in lepotičjem kaže njene obilne čednosti in prednosti, skrinja zaveze, ki je bila znak božje pričujočnosti, je pa še posebej predznak podoba Matere božje, ker po njenem posredovanju je Jezus prišel na svet in bival med nami.

Posebno sijajne predpodebe pa so nekatere imenitne izraelske žene med drugimi: Eva, Judita in Estera.

Najprej Eva. Eva je privolila v greh, Marija v odrešenje, ker je privolila v to, da bo Mati Zveličarjeva; Eva je zapravila zveličanje, ker je hotela biti kakor Bog — Marija ga je zopet pridobila s ponižnostjo: *Glej, dekla sem Gospodova*. — Evo je kača premagala, Marija pa je kači glavo strla. Eva je bila vstvarjena v pravičnosti, pa je zapravila milost božjo, Marija je brez madeža izvirnega greha spočeta, vedno ostala v svetosti. Eva je s svojim grehom zadolžila vsemu človeštvu nesrečo in pogubljenje, Marija je po svojem Sinu vsem zadobila srečo in zveličanje. Eva je bila v natornem pomenu mati vseh živih, Marija pa je v čeznatornem pomenu mati vseh živih, (onih, kateri so v milosti božji). Eva je mati prekletstva, Marija mati blagoslova in sreče. Zato so nekateri tudi Evino ime obrnili ter rekli: »Eva« se nazaj bere »Ave«, češčena si (namreč Marija).

Judita je bila od nekdanj v katoliški cerkvi kot predpodeba presv. Device Marije. Kakor je čista Judita Holofernu odsekala glavo in s tem rešila svoje ljudstvo suženjstva in pogube, tako je tudi Marija, brezmadežna Devica, po svojem božjem Sinu premagala peklenškega Holoferna (satana) in vse človeštvo rešila iz njegove oblasti. Juditi je rekel Ozija, poglavar judovskega ljudstva: *Oblagodaril te je, o hči, Gospod pred vsemi ženami na zemlji*; Marijo pa je pozdravil angel iz nebes in za njim sv. Elizabeta: *Blažena si med ženami!* Judita je v svoji ponižnosti vso čast pripisovala Bogu, enako Marija v prelepi pesmi »Magnificat«, kjer se imenuje dekle Gospodovo. Judita je bila

pobožna žena, Marija je »posoda vse svetosti«. Judito so starašine imenovali *sveto ženo*; Marijo vsi zovemo *presveto Devico, podobo pravice*, (ali zrkalo, v katerem se lahko vidijo vse čednosti). Judita je bila močna, junaška ženska, Marija je najbolj junaška žena, *Kraljica mučenikov*. Judito so vsi prebivalci mesta Betulije enoglasno hvalili: *Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva*. Marija je kot kraljica vseh svetnikov slava nebeškega Jeruzalema, veselje vseh izvoljenih, čast vse katoliške cerkve.

Estera je tudi odlična predpoda Mater božje. Estera je bila zarad svoje lepote iz nizkega stanu povzdignjena do kraljevske časti, Marija je bila zaradi svojega čistega in ponižnega srca izvoljena za Mater Zveličarjevo in s tem za kraljico nebes. Estera je bila edina izvzeta, da je ni zadela stroga kraljeva postava, Marija je edina izvzeta splošne postave, da je edina brez madeža izvirnega greha spočeta, Estera je ozaljšana stopila pred kralja, prosila za svoje ljudstvo in je bila uslišana; Marija, nebeška Kraljica, se bliža v blesku svojih čednostij in zaslug božjemu prestolu in prosi za svoje ljudstvo — svoje častilce.

Tudi to je njena slava, ker je bila kraljevega rodu, iz hiše Davidove; to nas spominja najsijajnejših časov izraelskega ljudstva. Zato obrača sveta cerkev na Marijo one lepe besede sv. pisma: *Tedaj mi je zapovedal Stvarnik vseh rečij . . . V Jakobu prebivaj in v Izraelu imej svoj sedež in med mojimi izvoljenimi se ukorenini . . . In tako sem na Sijonu utrjena, in v svetem mestu ravno tako počivam, in v Jeruzalemu je moja oblast. In ukoreninila sem se med častitim ljudstvom, (katero je del mojega Boga in njegov delež), in v družbi svetnikov je moje stanovanje.* (Sir. 24, 12. id.)

III. Slednjič pa so se dopolnili časi. Prva zarija dolgo zaželenega zveličanja se je prikazala, — Marija je bila rojena — ono sveto in blaženo dete svetega Joahima in svete Ane! Tudi v življenju na zemlji je bila Marija v tesni zvezi z Jezusom. To pa že precej v pričetku svojega življenja; zakaj z ozirom na Kristusovo zasluženje je morala vredna postati te neizmerno velike časti, da postane Mati Sinu božjega. Morala je biti kot Mati podobna svojem Sinu. In res, nihče na vesoljnem zemeljskem krogu še ni bil in ne bo Jezusu povsem tako podoben, kakor Marija. Ta podobnost se je imela kazati že po natori, po zunanje. Marija je bila silno blaga, čista in popolna tudi po telesu, ker je Kristus sam hotel imeti sličnost njenega obraza. Ako je Bog že telo Adama in Eve tako popolno vstvaril, ker je mislil na Kristusa, kateri jima

je imel biti podoben, koliko popolnejše in lepše je moralo biti telo Marijino, ker je imela biti njegova Mati. (To misel o Adamu izraža že Tertulijan). Kako bister je bil njen um, kako plemenita njena volja, in kako izvrstno njeno srce! Za Kristusom pač še nihče drugi na zemlji ni imel tako plemenitih in izvrstnih dušnih darov.

Kaj bomo pa še le rekli o njenih čeznaturnih darovih, s katerimi jo je obsipala milost božja! V tem oziru je pa še posebej morala Jezusu biti podobna: vsikdar čista, vsikdar brez vsakega madeža; vsikdar tudi brez grešnega nagnenja, zmiraj v milosti božji in sicer v najvišji meri, kolikor je možno pri vstvarjenem bitju.

Začetek in podlaga tej svetosti je njeno brezmadežno spočetje, vsled katerega ni bila le samo prosta izvirnega greha, marveč je vsprejela tudi vso polnost posvečujoče milosti božje in vse nebeške darove v toliki meri, kakor jih še ni nikdar vsprejela nobena druga stvar; poleg tega pa tudi dar stanovitnosti in prostost vsake grešne poželjivosti. Ravno to brezmadežno spočetje je najveličastnejši sad Kristusovega odrešenja, je najsijajneša zmaga, prva popolna premaga peklenskega sovražnika — satana.

Pa ne le začetek je bil tako sijajen, marveč vse njeno življenje je poteklo v brezmadežni čistosti in sveti popolnosti. Kakor nam sporoča ustno izročilo, je preživela svojo serafsko lepo mladost v templu, kjer je bila vsem drugim dekletom vzor delavnosti, pobožnosti in vseh čednostij. To je bila res prava šola sv. Duha, o katerem molimo pri popoldanski službi božji, da je dušo in telo prečiste Device Matere Marije tako pripravil, da je zaslužila biti vredno prebivališče božjega Sina. In ko so minula zlata leta njene svete mladosti, ko je postala Mati božja, oj kako prekrasno se je sedaj razvijala lepota njene duše v 30 letni pričujočnosti Jezusa Kristusa. V kako lepi luči se je pokazala krepost njene duše ob Kristusovem trpljenju, ker je v srcu in duhu sočutno trpela s Kristusom in tako sodeležna postala njegovega odrešenja. In kako veličasten je bil konec njenega življenja, ko se je ločila z zemlje ona vzorna Kraljica, ki je dosegla vrhunec svetosti, najvišjo svetost, katero je kdaj na zemlji doseglo človeško bitje: z dušo in poveličanim telesom je bila vsprejeta v nebesa, da je že sedaj tudi po telesu v največji meri deležna tiste sreče, kakoršno bodo dosegli drugi svetniki še le po sodnjem dnevu. Oj, kako so za Marijo res primerne one besede sv. pisma, s katerimi jo proslavlja sv. Duh, rekoč: *Kakor cedra na Libanu sem povikšana in kakor cipresa na Sijonski gori. Kakor palma v Kadezu sem visoko vzrastla in kakor*

zasajena roža v Jerihi; kakor lepa oljka na polju in kakor javor ob vodi pri potih sem visoko zrastle. Kakor cimet in lepo dišeče mazilo sem dišala, kakor izbrana mira sem širila prijeten duh.
i. t. d. (Sir. 24, 12).

Glejte, tak veličasten dan je rodila prekrasna zarija one veličastne skrivnosti, katere spomin danes obhajamo — brezmadežno spočetje Device Marije! Da, svetost Marijinega milega Srca je svitel odsev Jezusovega presvetega Srca! To dvoje najsvetejših Src se ne da ločiti!

IV. Tudi sedanji čas, v katerem mi živimo, dôba krščanstva se sme imenovati advent t. j. pripravlanje na prihod Gospodov sodnji dan. Tudi tukaj v sveti katoliški cerkvi ima Marija enako vzvišeno vlogo, kakor nekdanj pri odrešenju. Tudi v sv. katoliški cerkvi je Marija tesno združena z Jezusom. Kjer se Jezusova vera oznanjuje, prav povsod se oznanjuje tudi slava in čast Matere božje. Saj se je to pokazalo že precej v začetku sv. cerkve. Binkoštni praznik je bila tudi Marija med zbranimi apostoli, ko so iz nebes prejeli sv. Duha; Marija je pomagala utrjevati prvo sv. cerkev s svojim svetom in molitvijo; in tudi ko se je s sveta ločila, jo verniki niso pozabili: v katakombah so našli poleg slike dobrega Pastirja tudi sv. podobo Matere božje. In kadar so v poznejših in tudi še sedanjih časih šli misijonarji v tuje paganske dežele, da bi tam sv. cerkev ustanovili med divjaki, niso šli nikdar brez Marije, marveč njenemu milemu varstvu se priporočajo, njeno mogočno pomoč prosijo, predno zasađijo sv. križ v paganska tla, in kjerkoli se vsprejme kraljestvo božje, sprejme se tudi češčenje Marijino.

Kakor misijonarji, enako delajo tudi vladarji svete cerkve, rimski papeži. Največji papeži, ki so krepko vodili čolnič sv. Petra ob najviharnejših časih, bili so tudi največji častilci Matere božje; naj omenim le samo tri: Pija VII., Pija IX. in sedanjega preslavnega papeža L e o n a XIII.

Značilno je tudi to v cerkveni povestnici, da kadar je v cerkvi nastopil kak krivoverec, ni kratil le časti Jezusu, marveč tudi Mariji Materi božji; obratno pa opazujemo vse povsod, da najboljši katoličanje so bili in so tudi najgorečnejši častilci nebeške Kraljice, najzvestejši otroci Matere božje. In žalostni so časi za cerkev, če utihnejo Marijine molitve, Marijine pesmi.

In kadar pride največji dan v zgodovini človeštva, veliki dan vesoljne sodbe, takrat se bode tudi pokazala v najžarnejši luči vsa

slava Marijina. Če je Jezus že apostolom napovedal, da bodo sedeli na 12 sedežih in sodili rodove Izraelske, kako veličasten prestol bode še le imela Mati, kadar bo sedel Jezus na sedežu svojega veličastva in sodil vse narode. Kakor bliščečega Križa na nebu, tako se bodo takrat razveselili vsi pravični Matere božje, ko se bo prikazala z Jezusom, obdana od množice nebeških angelov. Kakor Križa, tako se bodo Marije pa tudi prestrašili vsi hudobni, zavrženi. Oj, kako grozovito jih bo pretresala misel, da niti Mati božja jim ni mogla pomagati, ker sami niso hoteli.

Oj, bodimo sedaj njeni dobri otroci, da nam bo mogla biti takrat in potlej na vse veke naša mila Mati. Prosim vas, zlasti danes, prelepi Marijin praznik, prenovite se v duhu in začnite prav goreče častiti in posnemati Mater božjo. Mene že sedaj skrbi, da bi me na zadnje, ko se bo smrt bližala, ne strašila ta misel, da sem premalo povdarjal prekristen nauk o čiščenju Matere božje, da sem bil jaz kriv, če vi niste bili goreči častilci Matere božje. Skrbite torej, da bo olajšan dan sodbe meni in vam! Amen. A. Kržič.

2. Sveta čistost ljuba Bogu in vsem božjim stvaram.

O kako lep je čist rod, ki se v čednosti sveti; njegov spomin je večni, ker je ljub Bogu in ljudem. Modr. 4, 1.

Nebrojno je nežnih cvetic, ki o prvem pomladnem solncu radodarno odpirajo svoje lepodišeče kelihe ter razveseljujejo oko in srce človeško, pa molče proslavljajo mogočnost božjo. Brezštevilno je mogočno krdelo mičnih zvezdic, ki o ponočnem času migljajo na jasnem nebu ter s svojo čarobno svetlobo med seboj tekmujejo, pa glasno oznanjujejo modrost svojega Stvarnika. A

Vse cvetice obledijo,
Ko ti roža razcvetiš;
Žarne zvezde otemnjijo,
Ko ti zvezda prisvetiš.

Slovesno-veseli so vsi prazniki svetnikov, katere obhajamo v teku cerkvenega leta, ker vsak izmed njih kakor žlahtna cvetica razširja prijetno vonjavo onih čednostij, v katerih so svetniki dosegli človeku le mogočo popolnost, ter nam kakor jasne zvezde razsvetljujejo pot svetniških krepostij, pa nas mogočno spodbujajo k posnemanju; a kakor se pred solnčno svetlobo umakne tudi

najsvetlejših zvezdic žarna luč, tako so vse čednosti vseh drugih svetnikov v Marijini kroni v najlepši svetlobi in v nedosegljivem blesku združene in zato vse druge praznike svetnikov neprimirljivo prekosijo prazniki Marije, »ki se med svetniki sveti, kakor jutranja danica«. In ravno danes obhajamo prelep praznik Marijin — prvega v cerkvenem letu, — ki nam pred oči stavi najžlahtnejšo izmed vseh krepostij, kraljico vseh Marijinih čednostij, angelsko čednost sv. čistosti. Pomudimo se, predragi v Gospodu! tudi mi danes nekaj trenutkov pri naši brezmadežni Materi, oglejmo si nekoliko najžlahtnejši kinč njene deviške krone, plemeniti biser svete čistosti, ter prevdarimo, kolike vrednosti je ta čednost pri Bogu, angelih in ljudeh po nauku sv. Duha, ki pravi: *O kako lep je čist rod, ki se v čednosti sveti; njegov spomin je večni, ker je ljub Bogu in ljudem.*

Ti pa skrivnostna roža in lilija brezmadežna, daj nam v tem trenutku jasno spoznati nedopovedljivo vrednost svete čistosti, da z resnično pokoro očistimo svoje srce, z očiščenim srcem v tvojem materinskem varstvu vse dni Bogu zvesto služimo, ter se kedaj pridružimo angelskemu petju čistih devic pri božjem Jagnjetu.

I. Sv. čistost je ljuba Bogu. Vse tri božje osebe so svojo posebno dopadenje razodele nad to čednostjo.

Modri Stvarnik jej je že v začetku stvarjenja odločil najčastnejše mesto, ko je prve stariše stvaril čiste in nedolžne, kakor angele v človeški podobi. Njihovo telo je bilo najčistejše prebivališče njih nedolžne duše. In ko je Bog vstvarjal druga posamezna vidna bitja, nam sv. pismo pove, da je ob koncu vsakega dne pogledal svoje delo, ter *videl, da je bilo dobro.* (I. Mojz. 1, 10.); ko je pa vstvaril krono vsega stvarjenja, najčistejšega kralja vseh stvari, je Bog spet *pogledal vse, kar je bil naredil, in bilo je prav dobro.* (I. Mojz. 1, 31.) Čist in neskaljen naj bi tedaj po božjem sklepu bil sveži vir, iz kojega naj se stakajo vsi brezštevilni narodi po širni zemlji. Žal, da je hudi duh preprečil te najsvetejše namene božje, poslužujoč se omahljive volje človeške in njegovega puntarskega duha! In nikdar več v celem teku zgodovine človeštva naj bi zemlja ne gledala človeškega bitja v prvotni lepoti rajske nedolžnosti, izvzemši prečastito Devico Marijo.

Dasiravno pa je vsled zvijače satanove po izvirnem grehu zginil čarobni blesk prvotne nedolžnosti z zemlje, je vendar tudi sedaj še neskončno usmiljeni Stvarnik večkrat razodel, kako ljuba

mu je sveta čistost. Na Sinajski gori je zgradil med bliskom in gromom kraljici vseh čednosti trdno ozidje v šesti in deveti zapovedi božji, da si nikdo ne bi upal prestopiti njegove svete volje. In ako si človek drzne predreti skalnati jez, ki ga vsega mogočna roka božja postavi v branik sv. čistosti, naj pa prestopniki čutijo pravično roko božjega srda. In čujte! kako se Bog maščuje nad oskrunjevalci svoje sv. volje. Odpro se vse zatvornice nebeške, s silo prederejo vsi pozemeljski studenci na dan, celih 40 dni in noči lije silovita ploha iz pretrganega oblaka in divji valovi pogreznejo vsa ustvarjena bitja v pogubno grobovje, ter pokončajo strastno, nečisto življenje; žvepljeni dež brez nehanja in milosti poka po strehah Sodomskih, dokler se ne vzrušijo nad svojimi pohotnimi prebivalci, ter jih ne pogreznejo v ostudno žvepljeno jezero; nagla smrt zgrabi Onana, ki se z nečistostjo peča; 23.000 Izraelcev pade pod jeklenim mečem, ter za kužno boleznijo, da dalje ne služijo nečistim malikom. In vse te strašne šibe božje, s kojimi neskončno pravični Bog ojestro tepe peklenko strast nečiste pregrehe, kaj so drugega, nego jasen dokaz velikega dopadajenja božjega nad sveto čistostjo? Kakor umetnik brani svoj kip pred onečastenjem, tako varuje božjega Stvarnika mogočna roka vsake nečasti svojo podobo, ki je utisnjena v duši človeški.

In kaj stori Bog Sin v znak svoje ljubezni in svojega dopadenja do sv. čistosti? Izmed stotero plemenitih žen izvoli si ono za svojo Mater, ki se je z obljubo devištvaja pripravljala na to materinstvo. »Ker je Marija«, pravi sv. Krizostom, »čez moč človeške narave sv. čistost ohranila, zato je Sina božjega spočela«. Tudi pri izvolitvi svojega rednika mu je bila sv. čistost merodajna. In med tema dvema čistima lilijama je hotel božji Sin preživeti celih 30 let svojega pozemeljskega življenja. Nedorajno čist moral je biti sv. Janez, da je bil vreden, pripravljati pot najčistejšemu dušnemu ženinu, ter kazati na najnedolžnejše Jagnje božje, pa s svojo desnico krstiti včlovečenega Boga. In ravno ta čisti Jezusov predhodnik ki je zagovarjajoč sv. čistost, izdihnil svojo nedolžno dušo, bil je prvinec, ki je stopil s krono devištvaja in mučeništva ozaljšan pred nebeški tron božjega Jagnjeta. In čudo! da je tudi apostol ravno istega imena bil za posebnega ljubljenca Jezusovega izvoljen, dasi ravno je vse ljubil, ter jih imenoval svoje brate in prijatelje. Le on edini se je smel dvakrat imenovati *učenca, kojega Jezus ljubi*, le on je smel počivati na deviškem Jezusovem Srcu; in v najdragocenejši oporoki, ki se je kedaj na zemlji delala, v Kalvarskem

testamentu, ki je bil z rešnjo Krvjo božjega Jagnjeta zapečaten, se je božji Učenik le najčistejšega izmed apostolov spominjal. Tako je Jezus kot dete v betlehemske jaslicah, pa tudi kot Jagnje božje na križu poveljčal lepoto sv. čistosti.

Sv. Duha pa vam je treba le imenovati in že veste, kako visoko on ceni sv. čistost. Saj ravno on očiščuje in opravičuje naša srca, nas napolnuje z milostjo božjo, ter v nas vliva sv. čednosti, zlasti ljubezen božjo, katera pa ima le v čistem srcu svoj sedež. Svest si te resnice, opominjal je apostol narodov, sv. Pavel, svoje Korinčane, ki so se po njegovem odhodu udali nečistemu življenju, na pričujočnost sv. Duha, grozeč se: *Ali ne veste, da ste tempel božji in da Duh božji v vas prebiva? Ako pa kdo tempel božji oskruni, ga bo Bog končal. Zakaj tempel božji je svet, kar ste vi.* (I. Kor. 3, 16. 17.) In da bi jim pokazal, kako da ravno nečistost onečasti človeka, ker ne skruni le duše, nego izroča tudi telo v najostudnejšo sužnost, nadaljuje sv. apostol z očetovsko vnemo: *Varujte se nečistovanja; vsak greh, ki ga človek stori, je zunaj telesa, kdor pa nečistuje, se pregreši nad svojim lastnim telesom. Ali ne veste, da so vaši udje tempel sv. Duha, kateri je v vas, katerega imate od Boga in da niste svoji?* (I. Kor. 6, 18. 19.) In v resnici je naše telo le toliko časa tempel ter naša duša tron sv. Duha, dokler je oboje čisto in nedolžno. Le v čistem srcu je sv. Duh vladar.

Čujte tedaj mladeniči in poslušajte ve device jasno sodbo iz nebeških višav o čednosti vseh čednostij! Vtisnite si v spomin in v srce, koliko dopadenje ima troedini Bog sam nad sv. čistostjo. Brez te čednosti vam ni mogoče presv. Trojici dopasti. Le z lilijo čistosti v rokah in v srcu ste ljubljenci božji, ste pravi učenci Jezusovi, ste živi templi sv. Duha.

II. Dasiravno pa nam je Bog sam večna resnica, najzanesljivejši porok in njegova nezmotljiva sodba najvarnejša svedokinja o istiniti lepoti sv. čistosti, hočemo vendar le še tudi zaslišati, kaj o njej sodijo druga božja bitja, saj je vsaka pravična sodba zvedenih ust le iztok najmodrejše sodbe božje.

Podajmo se med najčistejša bitja, stopimo prav blizu trona božjega, ter poslušajmo sv. kerubime in serafime, ki v najčistejšem ognju najpopolnejše ljubezni plamenijo okoli večnega prestola; kaj sodijo o sv. čistosti? Sv. Avguštín meni, da angeli to čednost tako visoko cenijo, da bi nas ljudi za njeno slavo zavidali, ako bi to bilo mogoče. »Čisti človek pa angel se sicer razločita«, pravi sv. Bernard, »toda ne po čednosti, nego le po zveličanski sreči.

Srečnejši zavoljo zveličanja so čisti angeli, močnejši v čednosti vtrjeni so čisti ljudje«. Sv. Alojzija so že v življenju angelskega mladeniča imenovali, ter s tem na znanje dali, da v njem vidijo le angela v človeški podobi. Čisto dušo spremljajo angeli varuhi z dvojnim veseljem, ker v njej zagledajo le svojo tovarišico.

Vtopimo se pa še više, pred z lilijami ovenčani tron nebeške device Kraljice, da poizvemo njeno mnenje o sv. čistosti. Povzdignimo više svoje dušne oči! Tam visoko nad angelskimi kori zagledamo brezmadežno Mater božjo, najbližje trona presvete Trojice. O v kaki svetlobi žari njeno deviško telo, s kako radostjo je napolnjeno njeno čisto materino Srce, s kakim veseljem ji pevajo angeli nebeške slavospesve rekoč: Vsa lepa si ti in nobenega madeža ni na tebi! Marija je sedež modrosti božje, sama najbolj pozna pravo vrednost sv. čistosti. Vprašajmo jo za njeno mnenje! In Marija nam odgovori: pogledjte moje življenje! V mojem življenju najdete najjasnejše razodeto mojo sodbo o tej čednosti.

V resnici, občudovanja, da najglobokejšega spoštovanja vredne so resnice, katere nam sv. vera pa pobožno izročilo razodeva o deviškem življenju sv. božje Porodnice. Izraelcem je bila dana znana častna obljuba, da se ima iz njih sredine roditi Zveličar sveta. Niso pa umevali čudežne prerokbe Izaijeve: *Glejte, Devica bo spočela in Sinu rodila* (Iz. 7, 14), zato je nerodovitnost zakonska veljala za največjo sramoto ter očitno kazen božjo. Dasiravno je Marija, od Boga razsvitljena, že v mladosti dobro umela božja prerokovanja, si v svoji ponižnosti vendar ne bi bila upala misliti, da je ona tista izvoljena devica, čeravno je po vsej pravici smela na se obračati besede svetega Duha: *Gospod me je imel v začetku svojih potov, preden je kaj storil od začetka. Od vekomaj sem postavljena in od nekdanj, preden je bila zemlja* (Preg. 8, 22. 23). In sedaj čujte in občudujte! Kako si je Gospod pripravljaj svetišče, v katerem je hotel prebivati. Obvaroval je Marijo izvirnega greha ter vsake sence njegovega najhujšega nasledka — mesenega poželenja. Po božji milosti navdana zapusti poželjivi svet, ter se izroči službi božji v templu, pa se napram vsem nazorom svojega ljudstva z obljubo vednega devištva z dušo in s telesom posveti svojemu nebeškemu Ženinu. V svoji ponižnosti prikriva skrivnostno svojo obljubo pred svetom, in da bi tudi hudobnim duhovom preprečila vse zlobne nakane zoper najsvetejši zaklad svojega Srca, sklene, pokorna postavi, ter sledeča božjemu nagibu zaročiti se, izročivša Bogu nevarno zadevo storjene obljube. In glej! Bog skrbi za njeno

čistost na očevidno čudežen način. Poslušajmo nadalje pobožno legendo. Veliki duhoven, tako trdi dalje staro izročilo, skliče po božjem navdihnenju kraljevske mladeniče, ki snubijo za roko najčistejše device, v tempel. Vsak med njimi naj položi suho vejico mandelnovega drevesa na altar, in čegar vejica ozeleni in se razcvete, on je od Boga odločen ženin Marijin. Med zbranimi mladeniči iz hiše Davidove je bil tudi reven, ponižen tesar. Zdrave roke so njegovo bogastvo, pravičnost njegovo plemstvo. Tudi on seže za suho vejico. A komaj se je dotakne izvoljena roka, že ozeleni, ter požene cvetico čudežne lepote. Jožef z lilijo v roki in v srcu — je od Boga odločen ženin Marijin.

Ko se pa približa najveličastnejši trenutek, v katerem nebo in zemlja pričakujeta iz Marijinih ust ugodnega odgovora, ko se gre za materinsko čast Sina božjega, svesta si je sicer Marija, do kolike časti more dospeti le z eno besedico, a skrb za dano obljubo, ljubezen do svete čistosti zmaga v tem težkem in merodajnem boju v njenem deviškem Srcu. Dasiravno vselej brez ugovora pokorna volji božji, se vendar ne plaši vprašati: *Kako se bo to zgodilo?* In še le, ko jej je po nebeškem poslancu zagotovljeno, da njeno božje materinstvo zaobljubljenega devištva ne bo oskrunilo, nego le spopolnilo, ter bogato poplačalo, še le tedaj se Marija odloči za najvišjo čast na zemlji in je Jezus Kristus spočet od sv. Duha, rojen iz Marije Device.

Glejte, predragi! tako časti in proslavlja Marija sama v besedi in v življenju sv. čistost, ter v najvažnejših trenutkih in v najdražjih obljubah svetu očitno razodeva svojo misel o visoki ceni te sv. čednosti. Marijino čisto žvljenje naj pa tudi nam bo ogledalo, v katerem bi imeli spoznati, kako da naj v besedi in djanju visoko cenimo prežlahtno darilo svetega krsta, angelsko obleko svete čistosti.

Marijina sv. beseda in Marijin svetli vzgled naj bi nam sicer že zadostoval, da naše srce na novo vzplameni ljubezni do svete čistosti. Da se pa kje ne bi izgovarjali s svojo človeško slabostjo, temveč da vselej pogumno rečemo s sv. Avguštinom: »Če so zamogli ti in te, zakaj pa bi ti ne?« — poslušajmo še ob kratkem sodbo drugih svetnikov o sv. čistosti, in katero je pred vsem mnenje sv. cerkve sploh o tej čednosti?

Sv. cerkev, najčastitljivša nevesta Jezusova, *brez madeža in grbe . . . sveta in neomadežana*, (Eph. 5, 27.) je od nekdaj z materinsko skrbjo gojila lilijo sv. čistosti, kojoj je nebeški Ženin

zasadil v svoj prelepi zemeljski vrt. Njen čisti nauk, s katerim jo zagovarja in brani pred nezgodami posvetne zapeljivosti, je najčistejši nauk Jezusov. *Blagor jim, ki so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali*, (Mat. 5, 8.) tako kliče z božjim Učenikom svojim otrokom; zvesto in skrbno shranjujejo po svojih služabnikih *kruh izvoljenih in vino, iz katerega poganjajo device*. (Cah. 9, 17.) S sv. apostolom Pavlom daje samskemu stanu prednost pred zakonskim, ker se v njem lahko nerazdeljeno Gospodu služi, (I. Kor. 7.) priporočuje stanovsko čistost, svetuje vedno devištvo, ter neustrašeno zagovarja in brani edinost in nerazdružljivost sv. zakona. In naj se tudi kralji ločijo iz njenega naročja, (kakor angleški kralj Henrik VIII.) ter za seboj v pogubo tirajo ves svoj narod, cerkev je raje pripravljena zgubiti še toliko nezvestih otrok, nego da se dá omajati v svojem božjem nauku. Sveta si svojega božjega poslanstva, se ni mudila sklicati svoje predstojnike na slavni Tridentinski zbor, ko se je ostudno novoverstvo 16. veka drznilo prekorčiti častljivo zidovje tihih samostanov, ter skruniti Bogu posvečeno redovno devištvo, ter je na tem svetem zboru slovesno in odločno celemu svetu naznanila, kako zelo da jej je pri srcu deviško življenje njenih otrok, rekoč: »Ako bi kdo trdil, da se ima zakonski stan višje ceniti, nego deviški ali samski stan, ter, da ni bolje in srečnejše, živeti v devištvu ali v samstvu, kakor se zavezati v zakonu, on naj bo izobčen«. (Trid. s. 24. c. 10.)

Kakor pa sv. cerkev sama glasno in jasno na znanje daje svoj nezmotljivi nauk o lepoti sv. čistosti, tako jo vselej častno proslavljajo tudi sv. cerkveni učeniki, najsvetlejše zvezde božje učenosti na nebu sv. katoliške cerkve. Sv. katoliška cerkev se tako rada primerjava cvetličnemu vrtu. Posamezne verske resnice so plodonosne gredice tega božjega vrta, prelepe čednosti so nežne cvetlice, sv. cerkveni učeniki pa od Boga postavljeni vrtnarji, ki, razsvitljeni od luči nebeške, z roso božje milosti okrepečani, pa vneti od gorkote lastne gorečnosti neutrudljivo obdelujejo cvetlični vrt nebeškega vrtnarja, ter proslavljajo posamezne sv. čednosti. Tako je sv. Ambrozij spisal cele knjige o čednostih sv. očakov; sv. Krizostom prelepo knjigo o duhovstvu, sv. Avguštin o zakonskih, sv. Ciprijan o mučenikih. Z lilijami devištva obsajeno gredico čednostnega vrta pa so gojevali in obdelovali vsi cerkveni učeniki z združenimi močmi. Sv. Ciprijan, sv. Avguštin, sv. Basiliј, sv. Gregor Nisenski so le nekateri izmed mnogih, ki so v pridigah, v pismih, ter v celih knjigah povelečevali dragocenost sv. čistosti. Mesto vseh

naj omenim tukaj le besede sv. Ciprijana, ki v slavo sv. čistosti piše tako-le: »Čiste device so cvet sv. cerkve, kinč dušne milosti, mladostna radost svojega spola, neoskrunjena posoda časti in slave, podoba božja in najodličnejši del črede Kristusove. One so veselje sv. cerkve in tem večja je njena radost, čim večje je število devic«. Enako navdušeno govoré vsi sveti učenci kadar proslavjajo sveto čistost.

Ozrimo se še v življenje drugih svetnikov! Res je sicer, da med njimi najdemo veliko število sv. spokornikov, tudi onih, ki so v svojem poprejšnjem življenju prav mnogokrat in globoko zagazili, premagani od satana mesene poželjivosti. A ravno njih spokorne solze nam jasno oznanujejo, kako da so pravočasno spoznali visoko vrednost sv. čistosti, ter njeno zgubo nadomestovali z najostrejšimi spokornimi deli. Sicer pa je ogromna množica svetnikov nad vse ljubila in toliko cenila sv. čistost, da jim je veljala nad telesno življenje. Celó oni med njimi, kojim je bilo od Boga odločeno zakonsko življenje, so bili čisti v zakonu. In kdo prešteje dolgo vrsto sv. mladeničev in čistih deklic, koje je ljubezen do te čednosti navdajala s tako junaškim pogumom, da so za vselej raztrgali najožje zemeljske vezi, se v samoto podali, ter z molitvijo, z bedenjem in s svetim postom gojili rožo sv. čistosti za svojega nebeškega Ženina in ravno v tem zatajevanju so bili tako rekoč celo življenje nekrvavi mučeniki. Sv. učenci pričajo, da bodo device v nebesih zadobile krone sv. mučencev in mučenk in sicer zato, ker se vedno vojskujejo s trojnim sovražnikom, pa se ne dajo premagati. Pričajo celo, da bodo njih krone lepše v nebesih, kakor krone sv. mučencev, zakaj, sv. mučenci so kratke boje pretrpeli, one trpe pa vedne, dolge in tako močne boje, da so marsikateri mučenci mučeniške boje sicer srčno prestali, ali v boju za ohranjenje sv. čistosti niso mogli premagati sovražnika, ampak sramotno so padli in s tem padcem so zgubili dvojno krono, namreč svetih mučenikov in devic. Mnogi med njimi pa so ravno za sv. čistost prestali tudi k r v a v o mučeništvo, ter z dvojno krono ozaljšani uživajo dvojno plačilo. Sv. apostol in evangelist Matevž je bil obglavljen, ker je hčerki Etijopskega kralja, Ifigeniji svetoval storiti obljubo devištva. Ravno tako sv. Nerej in Ahil, ki sta svoji zapovedovavki Flaviji Domitili podelila enak svet. Sv. Stanislaj, Krakovski škof, je bil pred altarjem umorjen, ker je kralju Boleslavu očital nečisto življenje. In kdo ne pozna junaške smrti mučeniških devic: svete Agate, Lucije, Neže, Cecilije, Katarine, Anastazije in drugih, kojih

imena se bodo s častjo imenovala, dokler bo svet stal. V resnici tudi življenje svetnikov je obširna knjiga, polna prekrasnih slavo-spevov v slavo kraljici vseh čednosti.

Premislimo k sklepu le še, kako današnji svet sodi o sv. čistosti. Današnji svet je podoben veliki bolnišnici, ki je natlačena z bolniki obloženimi z raznovrstnimi nečistimi boleznimi. Ta kužna bolezen išče si poti v nedolžna srca po knjigah in časnikih, po igrah in kratkočasih, z besedo in v dejanju, skozi oči in ušesa. A tudi v teh dnevih občne spridenosti ne moremo tajiti, da sveta čistost je vendar v svoji časti in tudi njeni največji nasprotniki njej ne morejo odreči spoštovanja, ako niso že razun človeške podobe in neumrljive duše zgubili vse človeško. Kako visoko vrednost ima sv. čistost še tudi v očeh današnjega spridenega sveta, to lahko sprevidimo iz ojstre sodbe, s katero zavrže verno ljudstvo nesrečneža, ki je zabredel na poti te čednosti. Ta mladenič je zašel, je nesrečen postal, je na slabem glasu; to dekle je zgubilo svojo čast, svoj venec, nekaj hudega se jej je primerilo, tako slišimo obsojati pregrehe zoper sv. čistost v navadnem govorjenju. Ali ni tako obsojanje glasna priča visoke cene, ki jo še ima sveta čistost v vernem ljudstvu.

O kako lep je čist rod, ki se v čednosti sveti; njegov spomin je večer, ker je ljub Bogu in ljudem. Krščanska mladina, poslušaj sodbo nebes in zemlje, ki ti jih danes pokličem v spričevanje, koliko si vredna, ako si čista! Ne lepota trohljivega telesa, ne veličanstvo sijajne službe, ne prisiljena posvetna olikanost ali po krivici nakopičeno, minljivo bogastvo, temveč nežna skrb za dragoceno čednost sv. čistosti, to je največja čast, najslavnejši ponos tvoje dobe. Največja sramota pa lahkomišljenost in brezskrbnost, s katero brezvestno zapravljaš ta biserni dar božji. Zato vas pa, krščanski mladeniči in dekleta, zarotim in prosim pri vsem, kar more biti ljubo in drago vašemu mlademu sreč: varujte si z vsemi dušnimi in telesnimi močmi snegobelo krstno oblačilo sv. čistosti, in da bote vselej nepremagljivi v boju za ta prežlahtni dušni kinč, postavite se danes pod varstvo brez madeža spočete Device Marije, ter pred njo na kolenih molite za menoj tako-le: O moja Gospa! o moja Mati! tebi se danes za vselej vsega darujem. Ne pripusti, da bi se kedaj ločil od tvojega prečistega materinega Srca! Varuj in brani, o Marija, moje telo, ki je vstvarjeno za večno veselje med čistimi duhovi! Varuj moje oči, namenjene v najčistejši svetlobi

gledati božje obličje! Varuj moje roke, odločene, da jih kedaj vekomaj sklepam pred tronom presv. Trojice! Varuj moj jezik, pripravljen večno prepevati trojni »svet« v angelski družbi! Varuj moje uho, ki mi je dano, da kedaj poslušam slavospeve nebeških duhov! Varuj in brani moje srce, da kedaj v večni radosti ljubi in uživa, po čem je tukaj hrepenelo! Pokaži brezmadežna Kraljica, da si moja mati, ter me kot svoje dete varuj in brani v življenju in v smrti. Amen.

Janez Rotner.

Tretja adventna nedelja.

Kristusovo življenje.

V.

Judje so iz Jeruzalema poslali duhovnov in levitov do Janeza, da so ga vprašali: »Kdo si ti?« Jan. 1, 19.

Vprašanje, s katerim so prišli duhovni in leviti iz Jeruzalema k sv. Janezu, zanima tudi nas. Na to vprašanje: Kdo je sv. Janez Krstnik, smo si odgovarjali že dve nedelji. Toliko že vemo o njem, da je bil izredno imeniten prerok, ki ni iz davnih časov, kakor drugi preroki, napovedoval Jezusa, marveč ga je ljudem že tudi pokazal. Njegova dvojna naloga je bila: ljudi prepričati, da je že Jezus med njimi, pravi živi Bog; in pa ljudi pripraviti na to, da bi bili sposobni Jezusa vsprejeti, vsprejeti njegov nauk in njegove milosti. To je bila silno imenitna naloga.

Ako pa Bog komu izroči posebno imenitno poslanje, daje mu tudi v to potrebne milosti in sposobnosti. Tega smo se tudi že dovolj prepričali pri sv. Janezu. A da je od Boga prejemal nenavadno velike milosti, samo to bi se mu še ne moglo šteti v zasluženje; marveč da je z milostjo božjo sodeloval tako zvesto in tako vstrajno, to je storilo, da je postal tako vzoren mož, da je neminljiva, večna njegova slava. V glavnih potezah je bil njegovo prelepo življenje naslikal že angel Gabrijel, ko je Cahariju napovedal njegovo rojstvo; a tudi iz podatkov sv. pisma smo se prepričali o plemenitosti njegovega značaja; kako trezno, zmerno, spokorno, angelsko-lepo je preživel v puščavi najlepša leta človeške dobe in krepko je pričel svoje misijonsko delovanje, ko je prišel odločeni čas. Vendar še nismo vsega slišali, sv. pismo nam še mnogo hvalnega pripoveduje o sv. Janezu. Res, da se je to vršilo že v poznejših letih, ko je že tudi Jezus javno nastopil, učil in čudeže delal.

Vendar se mi zdi primerno, da že kar tukaj skupno povzamemo vse, kar nam sv. pismo pripoveduje o sv. Janezu, posebno ker je sv. cerkev sama advent nekako posvetila sv. Janezu. Tri reči nam je še omeniti iz njegovega svetega življenja:

- 1.) Kako je sv. Janez dajal spričevanje Jezusu,
- 2.) Kako je spričeval Jezus o Janezu, in
- 3.) Kako je slednjič sveti Janez umrl za Jezusa, poleg nedolžnih otročičev — prvi mučenec nove zaveze. A za danes naj zadostujeta prvi dve točki.

I. Sicer je bilo vse javno delovanje sv. Janeza že spričevanje za Jezusa, ker je sam rekel, da oznanuje kraljestvo božje, ki se je približalo; vendar je pa še ob štirih prilikah še posebej jako lepo in odločno pričeval o Jezusu. Prvikrat mu je k temu dalo povod dobro, pobožno ljudstvo, drugič poslanci iz Jeruzalema, o katerih govori današnji sv. evangelij, tretjič Zveličar sam, takrat, ko je prišel k njemu v puščavo, in četrtrič njegovi učenci, katerim ni bilo všeč, da tudi Jezusovi učenci krščujejo. Oglejmo si to nekoliko posamič.

1.) Ker je sv. Janez ob Jordanu tako lepo učil in tako vspešno življal, je vse ljudstvo menilo, da je morda že on Kristus. To govorjenje je tako šumelo med ljudmi, da je prišlo tudi njemu do ušes. Toda Janez jim odgovori: *Jaz krščujem z vodo, pride pa močnejši od mene, kateremu nisem vreden prinašati čevljev in pripogniti se pred njim, da bi mu odvezal jermene pri obuvalu. On vas bo krstil v svetem Duhu in ognju. Vevnico ima v roki in bo očedil svoje gumno; pšenico bo spravil v svojo žitnico, pleve pa bo sežgal z neugasljivim ognjem.* V samih prilikah in zato tako krepko govori tu sv. Janez. V prvi primeri kaže svojo nizkost nasproti Kristusu. Pri Judih niso nosili takih čevljev, kakor pri nas, ker so tam gorkejši kraji, marveč le sandale, t. j. nekakšne podplate, ki so jih z jermeni privezovali na noge. Z obuvalom so imeli, kakor še sedaj pri nas, opraviti najnižji služabniki pri hiši. Torej čevlje za gospodom prinesiti, z jermeni mu jih privezovati in odvezovati, pomeni toliko, kakor biti njegov najmanjši sluga. Kako bo torej Janez Kristus, ko niti ni vreden, da bil njegov zadnji sluga?

V drugi primeri ne misli Janez več na se, marveč opisuje le veličastvo Jezusovo. Pri Judih so mlatili kar zunaj na prostem, vejali pa so slično kakor pri nas: z vevnico so metali s plevami pomešano zrnje v zrak; težko zrnje je padalo bolj v daljavi na tla,

pleve pa je veter raznašal ali pa so padale bolj blizo na poseben kupček. Tako, hoče sv. Janez reči, bode tudi Jezus naredil (sodnji dan) z Judi in z vsem človeštvom. Pod, kjer se mlati, je svet, pšenica so dobri, pleve pa hudobni ljudje. Pšenico, to je dobre bo sprejel v svoje kraljestvo; pleve, to je hudobne bo pa zavrgel v peklenški ogenj, ki nikdar ne ugasne.

V tretji primeri pa je označen razloček med krstom sv. Janeza pa med Kristusovim krstom. Janezov krst je le zunanje znamenje, da je grešnik, ki se da krstiti, voljan se spokoriti in popoljšati, zakramentalne moči pa nima; Kristusov krst pa bo zakrament, ki bo tudi človeka pre naredil in očistil tako, kakor ogenj čisti, ter posvetil po sv. Duhu.

Vsega odgovora pomen je to-le: Kristus je tako velik Gospod, da nisem vreden biti njegov najmanjši služabnik; jaz le pridigujem, učim in svarim, on pa ima oblast dobre poplačati, nespokorne hudobneže pa popihati s sveta kakor pleve in pahiti v pekel; moj krst je le znak pokore, njegov krst pa zakrament, ki bo prenovil vsega človeka.

2.) Ker se je med ljudstvom čimdalje bolj širila misel, da bi utegnil biti Janez že obljubljeni Mesija, jelo je to vznemirjati sinedrij ali veliki zbor v Jeruzalemu. Torej sklene kot najvišja duhovska oblast to reč dognati do jasnosti ter odpošlje duhovnov in levitov kot uradno komisijo v puščavo Janeza vprašat: *Kdo si ti?* Janez jim odgovori nikavno in pravi: *Jaz nisem Kristus.* Ta odgovor jih že nekoliko pomiri; zato gredo, ker je glavno vprašanje rešeno, že z ložjim srcem nekoliko nižje in vprašajo (kot izvedenci sv. pisma) po onih dveh prerokih, ki sta se imela prikazati pred Kristusom ali pa v njegovem spremstvu, po Eliju in onem preroku, ki ga je napovedal Mozes (in ki ga imenuje kar preroka). Rekli so: *Kaj pa tedaj? Ali si Elija?* In rekel je: *Nisem. Si li prerok?* In odgovoril je: *Ne.* — Sedaj še lažje dihajo, ker vidijo, da Janez niti v tej bližini ni z Jezusom. Torej ga smejo sedaj že kar naravnost vprašati: *Kdo pa si? Da odgovor damo tem, kateri so nas poslali. Kaj praviš sam o sebi?* Odgovori jim: *Jaz sem glas vpijočega v puščavi. Pripravite pot Gospodov, kakor je rekel prerok Izaija.* Tudi s tem odgovorom so zadovoljni; le to se jim ne zdi pravilno, da človek na tako nizki stopinji krščuje, zato vprašajo dalje: *Zakaj torej krščuješ, če nisi ne Kristus, ne Elija, ne prerok?* Tudi to jim pojasni Janez rekoč: *Jaz krščujem*

z vodo; med nami pa stoji, katerega vi ne poznate. On je, kateri ima za menoj priti, kateri je bil pred menoj in kateremu nisem vreden odvezovati jermenov na njegovem obuvalu!

S takim odgovorom so bili lahko zadovoljni in so se vrnili v Jeruzalem, prepričani, da pri tem možu se ni treba bati nika-keršne nevarnosti. Gledé na onega pa, o katerem tako skrivnostno govori, da je že prišel, pa da ga ne poznajo, ni tako nujno vprašanje sedaj, a zapomnili so si pa za poznejše čase, češ, pride že še na vrsto tudi to.

Vse hvale vrednega se je pokazal zopet tukaj sv. Janez. Sam sebe ponižuje, kar le more, imenuje se le *glas vpijočega*, tako se v nič deva, kakor glas, ki takoj premine: zadoni, pa ga že ni! Jezusa pa goreče oznanuje kot veličastnega, kateremu ni vreden biti najmanjši sluga, kateri je bil pred njim — od vekomaj. Čuditi se moramo tudi junaški odločnosti, ki se ne vstraši nikogar, naj pride iz Jeruzalema, ali od koderkoli, četudi od najvišje gosposke — resnico mu pové, prav tako kakor misli in vé. Res plemenit značaj!

3.) Precej drugi dan pa se je ponudila sv. Janezu prilika, da je že v tretjič pričeval o njem, Jezus je prišel iz puščave k njemu. Ko ga zagleda, vsklikne: *Glejte, Jagnje božje, katero odjemlje grehe sveta! Ta je, o katerem sem rekel: Za menoj pride mož, kateri je bil pred menoj, zakaj, bil je poprej kakor jaz. In jaz ga nisem poznal, ali da je Izraelu razodet, zato sem prišel jaz krščevat z vodo. In pričeval je Janez, govoreč: Videl sem Duha priti kot g-loba z neba in je ostal nad njim. In jaz ga nisem poznal, toda kateri me je poslal krščevat z vodo, mi je rekel: Nad kogar boš videl priti Duha in ostati nad njim, tisti je, kateri krščuje v svetem Duhu. In jaz sem ga videl in pričujem, da je Sin božji.*

Ker sv. Janez Jezusa pozna, zato njegovo srce tako zelo gori zanj, zato ga povsod oznanuje in ničesar bolj ne želi, kakor da bi ga spoznali vsi povsod in da bi ga bili tudi vredni po temeljiti resnični spokornosti.

4.) Za četrto in zadnje spričevanje je dal povod neki prepir med Jezusovimi učenci in Judi. Jezus je namreč svojim učencem tudi dovolil, da smejo krščevati. Ta krst pa ni bil, kakor menijo nekateri razlagalci, še pravi krst kot zakrament, marveč kakor Janezov krst, zunanje znamenje srčnega poboljšanja. Janezovi učenci so bili zaradi tega nevoljni in so prišli k svojemu učeniku in mu rekli: *Učenik! ta, ki je bil s teboj onkraj Jordana, o katerem*

si ti pričeval, glej ta krščuje in vsi gredo k njemu! Tu je pač govorila zavist in prevelika vnema za svojega učitelja sv. Janeza. To jih celó zapelje, da premalo spoštljivo govore o Jezusu; niti po imenu ga ne zovejo, marveč pravijo nekakšno neolikano: *Ta, ki je bil s teboj unkraj Jordana* i. t. d. Pa vso stvar tudi pretirajo, ker vemo, da v Judeji niso kar tako vsi hiteli k Jezusu, posebno o krstu Jezusovih učencev ni to res. Janez pa jih zavrne: *Človek ne more nič vzeti, če mu ni dano z nebes. Vi sami mi pričate, da sem rekel: Jaz nisem Kristus, ampak poslan sem pred njim. Kdor ima nevesto, je ženin; prijatelj ženinov pa, ki stoji in ga posluša, se srčno veseli zavoljo glasa ženinovega. To moje veselje je torej dopolnjeno. On mora rasti, jaz pa pojemati.* S tem hoče reči: To, zarad česar se pritožujejo učenci, je čisto naravno, saj njegova naloga je sedaj dovršena, prične se Jezusova, zato se mora sedaj umakniti. Pa ni žalosten zarad tega, marveč to ga še le zelo veseli. Prekrasna in nekako vzneseno pesniška je primera z ženinom. V sv. pismu se prav velikokrat primerja zveza z Bogom zakonski zvezi. Nova zaveza se ima sedaj zvršiti z Bogom in človeštvom. Bog je prišel sam na svet — kakor ženin, sv. Janez pa mu ima kakor ženinov drug, pripeljati nevesto — pripravljeno ljudstvo. Nova zaveza med nebom in zemljo se ima sedaj izvršiti, nebeško kraljestvo se je približalo. Kot ženinov prijatelj ali drug je sedaj dovršil svojo nalogo, kaj hoče sedaj družega, kakor veseliti se z ženinom.

Konča pa sv. Janez to lepo spričevanje o Jezusu s temi-le besedami: *Oče ljubi Sina in je vse dal v njegove roke. Kdor veruje v Sina, ima večno življenje; kdor pa ne veruje Sinu, ne bo videl življenja, marveč božja jeza ostane nad njim.*

II. To je nekakšno miloglasno poslovljenje sv. Janeza. Potlej ga ne vidimo več v javnosti, marveč v ječi, tam na vshodnem bregu Mrtvega morja v trdnjavi Mahéru. Herod Antipa ga je poslal v ječo. Očital mu je namreč Janez strašno pregreho, ker je vzel za ženo Herodijado, soprogo svojega brata, in tako dajal vsej deželi hudo pohujšanje. Prostodušno mu reče: *Ni ti dovoljeno, imeti ženo svojega brata!* Posebno pa se je s tem zameril Herodijadi, ker je bila vladehlepna, in jo je nad vse veselila knežja čast. Hotel ga je sicer umoriti, a ni si upal, ker se je zbal ljudij, ki so imeli Janeza za preroka.

Za sv. Janeza se torej s tem prične novo življenje — jetništvo. Svojo ječo je spremenil v svetišče kakor nekaj skalnico

v domači puščavi; posvetil jo je z molitvijo, za katero je imel zopet potrebni čas; posvetil jo je s potrpežljivostjo, ker je imel marsikaj prestati, posebno, ker se mu je kratila prostost, katere je bil tako zelo vreden; celo z dušno gorečnostjo je posvetil svojo ječo. Videti je, da mu je Herod polagoma nekoliko olajšal trdo jetništvo ter mu dovolil, da je smel občevati s svojimi učenci. Herod je čislal slavnega moža, ga je večkrat poslušal in marsikaj storil po njegovem nasvetu. (Mark. 6, 20.) Kako vspodbudno in ganljivo je pač jetniško življenje sv. Janeza! Tam leži veliki, sveti mož v globokem zaporu, kjer ga stražita lisjak in hijena, Herod in Herodijada, — ravnokar še tako delaven, sedaj samotni in zapuščen; ravnokar tako mogočen v besedi in dejanju pred vsem ljudstvom, sedaj pa je vtihnil njegov glas v zaporni votlini; roke, ki so jih krstile na tisoče, krstile tudi Jezusa, ter neizmeren blagoslov delile, so sedaj zvezane in z verigami obtežene; njegovo veličastno delovanje je trajalo komaj eno leto in že ga je siloma vstavila divja krutost sramotne strasti! Kako žalostno je pač vse to! Toda njegov duh je neupognjen. V plemenitem veselju prenaša gorjé jetništva in pospešuje tako delo Gospodovo. *On mora rasti, jaz pa pojemati.* O, kolikrat je v duhu spremljal Jezusa onstran Jordana! Kako so ga navdajale goreče želje in sveto hrepenenje, da bi Jezusovo delo napredovalo, da bi ga spoznalo in mililo vse ljudstvo.

Te želje ravno, da bi se ljudje bolj Jezusa oklenili in vanj verovali, posebno, da bi verovali vanj njegovi učenci, so Janeza napotile, da je iz ječe poslal dva učenca k Jezusu, da bi ga vprašala: *Si li ti tisti, ki ima priti, ali naj čakamo drugega?* Ni vsakemu vprašanju podlaga nevednost ali negotovost. Včasih se izrazi z vprašanjem krepko potrjenje ali opominjevanje. Posebno orientalcu radi tako govoré. Vprašanje ima torej pomen: Ako si Mesija, česar ne dvomimo, zakaj odlašáš, zakaj ne vstanoviš svojega kraljestva? Prav tisti čas pa jih je Jezus mnogo ozdravil boleznij in muk in hudobnih duhov in mnogim slepcem je dal vid. Sklicujoč se na svoje čudeže odgovarja učencema: *Pojdita in poročita Janezu, kar sta videla in slišala: slepci izpregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi izpreslišujejo, mrtvi vstajajo, ubogim se oznanjuje evangelij in blagor mu, kdor se nad menoj ne pohujša!*

Zadnje besede je Jezus zato izgovoril, ker so Judje sploh in gotovo tudi Janezovi učenci pričakovali, da bode Jezus ustanovil zemsko kraljestvo, katero naj bi nadvladalo vsa druga kraljestva

sveta. Zato so farizeji hujskali ljudi, češ, da Jezus ni obljubljeni Odrešenik, ker ne izpolni poglavitne reči, katera se od njega pričakuje, ker ne reši naroda rimskih spon, ker judovskega kraljestva ne proslavi pred vsem svetom.

Zadnji stavek: *Blagor mu, kateri se nad menoj ne pohujša*, je tedaj resno pa milo opominjevanje za Janezova učenca, za farizeje in sploh za vse ljudi, tudi za nas. Hoče namreč reči: Ako je pravi Mesija, potem naj se varujejo, da bi se ne pohujšali nad njim zarad tega, ker deluje na tihem, v toliki ponižnosti in skromnosti ter ne pokaže nikake svetne slave, posebno pa še zarad tega, kar se bo pozneje zgodilo, ko bo trpel in umrl. Nevarnost je torej velika, da bi vsled tega ne odpadli, ga ne popustili. Toda blagor onim, kateri mu zvesto sledijo v ponižnosti, v zatajevanju, v svetem življenju.

Ko sta učenca odšla, začne Jezus hvaliti sv. Janeza. Vpričo učencev ga ni hotel hvatiti, kar je tudi za nas lep opomin. Božji učenik pravi: *Koga ste šli gledat v puščavo? Trst, katerega veter sem ter tja maje? Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte, kateri se mehko oblačijo, so po kraljevih hišah. Ali koga ste šli gledat? Preroka? Da, še več kot preroka, zakaj ta je, o katerem je pisano: (po preroku Malahiji 3, 1.) Glej, jaz pošljem svojega angela pred tvojim obličjem, ki bo pripravljal pred teboj tvojo pot! Zakaj povem vam, da večjega preroka med rojenimi od žen nobenega ni, kakor je Janez Krstnik. Manjši v božjem kraljestvu je pa večji nego on.*

Jezus je navadno bolj mirno in preprosto govoril; tukaj pa proti svoji navadi govori zelo navdušeno, kakor pravimo v govorniški obliki. Zveza je ta-le: Kaj ste šli gledat tja k Jordanu v puščavo? Ali morda trst, bičje, ki raste ob vodi? To bi bilo sicer mogoče, pa vem, da niste šli zato. Ali, če niste šli k Jordanu, da bi tam opazovali naravo, — koga ste šli gledat? — Morda mehko oblečenega človeka, ki se tam v puščavi gosti in kratkočasi. Ne, kaj tacega si ne moremo misliti, takih ljudij ne iščemo po puščavi. Če torej tudi tega ne, koga pa ste šli gledat? Ali ste šli zato, da bi tam v puščavi videli preroka, moža resnega in veličastnega, kakor je bil nekdanj velik prerok Elija? Da, to ste hoteli in niste se zmotili. Janez je prerok in še več kot to, on je napovedani glasnik, ki pojde pred Kristusom, in največji mož stare zaveze, največji po svojem stanu, ker med preroki mu ni nobeden enak, največji tudi po svetosti, ker v stari zavezi ga nihče ne preseže.

O novi zavezi seveda ni tu govorjenja, torej tudi ne primerjanja. Jezus torej pred vsem tu proslavlja sv. Janeza zaradi stroge spornosti, ker ga stavi nasproti vsem mehkužnežem, in pa zaradi njegove značajnosti, ki jo je pokazal v raznih prilikah tudi nasproti mogočnežem. Prav krasna je primera s trstom, ki se uklanja vsakemu vetričku.

Po navodilu današnjega evangelija in z ozirom na sv. Janeza vprašajmo se sedaj še mi, vsak posebej: *Kdo si ti?* pa pristavimo zlasti za mlade, še drugo vprašanje: »Kdo hočeš še biti?« Sveti Janez je spoznal resnobo človeškega življenja, posebej pa še velike zahteve, ki jih imajo za vsakega človeka stanovske dolžnosti, in po tem spoznanju se je tudi vsikdar ravnal, naj so se mu protivile še tako velike težkoče. Bil je angel v mladosti, v moški dobi junak, velikan, značajnik! Tudi za nas je življenje resna reč, ni igrača. Samo enkrat živimo. Če sedaj prav opravimo, nam je zagotovljena sreča za večno; če se nam sedaj pokazi, je skaženo za večno. Zmudrujmo se o pravem času. Tudi v naši dobi jih je mnogo, ki se nad Kristusom pohujšujejo, češ, krščansko katoliško živeti ni času primerno, času primerno je prostaštvo, vsestranska svoboda v vedi in življenju. Mnogo jih je, ki se sramujejo Jezusa, celo taki so, ki ga sovražijo in nasprotujejo njemu in njegovi cerkvi. Toda naj hudobni svet sodi kakor hoče, resnično pa je in ostane resnično na veke, kar je rekel Jezus: *Blagor mu, kdor se nad menoj ne pohujša!* Blagor mu, kdor zvesto posluša moje nauke in jih stanovitno izpolnjuje. Amen.

A. Kržič.

Četrta adventna nedelja.

I. Kristusovo življenje.

VI.

Vse človeštvo bo videlo zveličanje božje.
Luk. 3, 6.

Današnji evanglij se poslavlja od sv. Janeza Krstnika in ob koncu nas že spominja prevesele zgodbe, katero bo sveta cerkev praznovala danes teden, rojstva Jezusa Kristusa, ko pravi: *Vse človeštvo bo videlo zveličanje božje.* Tudi nam se je posloviti od svetega Janeza, da že skoro vso pozornost obrnemo na Jezusa Kristusa. Omeniti nam je le še eno reč, namreč njegovo mučeniško smrt.

1.) Sv. Janez je bil že skoro dve teti v ječi. Hudo je bil na poti obema grešnikoma, Herodu in Herodijadi, in tej še posebno, zakaj Herodijada je bila bolj odločna v hudobiji nego Herod. O Herodu pravi evangelij, da ga je čislal, da se ga je bal in da je celo mnogokaj storil po njegovem nasvetu in nauku, le žal, da ravno tega ne, kar je bilo najbolj potrebno, da bi bil od hiše odpravil Herodijado. Herodijada pa ga je sovražila s tisto hudo jezo, s katero zna sovražiti le hudobna, izprijena ženska. Sovražila ga je ne le zato, ker ji je bil vedno očitane, tako rekoč živa vest, marveč še posebno zato, ker se je zmiraj bala, da bi ne pregovoril slednjič Heroda, da bi ga slušal in jo zapodil. Sv. evangelist Marka naravnost pravi: *Herodijada ga je zalezovala in ga hotela umoriti, pa ga ni mogla*. A prišla je tudi za to črno dejanje ugodna prilika.

Herod je namreč svoj rojstni dan napravil gosti svojim knezom in stotnikom in galilejskim prvakom. Ob taki priliki pa ni bilo le poskrbljeno za obilno jed in pijačo, marveč tudi za razkošno razveseljevanje. Ko so bili gostje še pri mizi zbrani, pride hči Herodijadina, Saloma, in pleše pred njimi ter se prikupi Herodu in gostom. Herod je tako pri dobri volji, da reče dekletu: »Prosi me, karkoli hočeš, in dal ti bom!« In še priseže ji: »Karkoli me boš prosila, dal ti bom, četudi polovico svojega kraljestva.«

Deklica gre k svoji materi in jo vpraša: »Kaj naj prosim?« Mati odgovori: »Glavo Janeza Krstnika.« Hči gre urno k Herodu in prosi: »Daj mi pri tej priči v skledi glavo Janeza Krstnika!«

Tukaj pač ne vemo, kateri bi se bolj čudili, ali Herodijadi ali mladi nečimernici in razuzdani plesalki Salomi. Pa Herodijado že poznamo. Ravno ob taki priliki, ko vse plava v grešnem veselju, se ji zdi resni pridigar sv. Janez še najbolj na potu. Muči jo misel, da za njo ni pravega veselja, ni sreče, dokler je Janez živ. Naj se mu posreči, da pregovori slednjič omahljivega Heroda, in zaigran je njen prestol, njena čast in morda še njeno življenje. Eden se mora umakniti: ona ali Janez! Torej je treba hiteti, tako lepe prilike še ni bilo in kdo vé, kdaj zopet pride? Groza nas mora navdajati, če premišljujemo tako zdivanost pri ženski, ki bi morala že po naravi imeti nežno plemenito čustvo; oj, kam privede človeka grda nečistost!

Kaj pa naj rečemo mladi Salomi! Je pač zlobne matere vredna hči. Ker se je pač rajše imenovala vladajočega kneza hči, nego hči knezjega zasebnika ter rajše živela na dvoru, nego v kaki samotni hiši na deželi, bil je tudi njej sv. Janez na poti, zakaj z

materino slavo bi izginila tudi njena slava. Hitro je tudi bržkone zatopila svoj boljši čut s praznim izgovorom, da mora mater ubogati, da ima kot poslušno dete še zasluženje, če izvrši tako krvavo povelje. Pripomogla je temu nemalo gotovo tudi njena nečimernost; kakor prej za ples, je hotela sedaj še pohvaljena biti za svoje junaštvo; razbrzdani družbi je hotela pokazati svojo skrajno drznost, katero sedanji svet imenuje žensko samostojnost (emancipacijo), modri ljudje pa žensko brezsravnost. Da, zgodaj se ostri, kar hoče trn postati!

Ako sta bili obe ženski brezbožni, krvoločni hijeni, grešil je pa Herod, ki po naravi ni bil tako divjega srca, z nemožato slabostjo. Bil je žalosten, ko je slišal tako maščevalno zahtevo, toda radi prisega in gostov ji ni hotel odreči. Precej pošlje rablja in zapové, da prinese Janezovo glavo. Rabelj odide, odseka v ječi Janezu glavo ter jo prinese v skledi in jo dá dekletu, dekcle pa materi. Oj, ta nesrečni strah pred ljudmi, koliko hudega je že zadolžil na svetu! Češ, svojo zastavljeno besedo, svojo čast mora rešiti, varovati! Bilo je pač že takrat tako kakor sedaj, ko se za dozdevno čast žrtvuje zdravje, življenje in zveličanje v dvoboju. Zastonj se opravičuje tudi s prisego, katera tukaj ni bila veljavna, ker se je zahtevalo kaj tako krivičnega. A zastonj si je vest tolažil, nič več ni imel pravega miru. Sveto pismo to posebej omeni in pové, da je Herod celo mislil, da je Janez od mrtvih vstal i. t. d.

Ozrmo se pa še enkrat na sv. Janeza. Ko njegovi učenci to izvedó, pridejo in vzamejo truplo njegovo in je položé v grob. Potem so šli k Jezusu in so mu vse povedali.

Kakšni so bili pač zadnji trenutki svetnikovega življenja? Smrt mu ni prišla nepričakovano. Vsprejel jo je brez obotavljanja, neustrašen, z ganljivo ponižnostjo in preprostostjo, a z nekim svetim ponosom, brez nevolje in maščevalne jeze do svojih podlih morilcev, s pobožnostjo in radostjo. Kaj je hotel še delati na tem nehvaležnem svetu, ker se je vse sveto preganjalo, Kristus pa preziral ali zaničeval? Dovršil je svoje poslanstvo; za kraljestvo božje je koristnejša njegova smrt, nego življenje njegovo. Njegova zadnja misel je bil gotovo Zveličar in veselil se je, da bo tudi po smrti podoben božjemu Jagnjetu, katero je bil pokazal svetu. Veličastna je bila njegova smrt pred Bogom; a na zunanje brez slave in veličja; čisto na tihem umrje v samoti, v ječi! Učencev ni bilo zraven, izvedeli so še le potlej za njegovo smrt; celo Jezus ga pusti samega, čeravno takrat ni bil daleč proč in je vse vedel;

zanj je dal glavo, pa ne pošlje mu angela, kakor pozneje Petru v ječi, ne prikaže se mu, kakor sv. Štefanu. Oj, sv. Janez je moral že naprej čutiti in trpeti zapuščenost na gori mrtvaških glav.

Sv. Krizostom pristavi, ko opisuje obglavljenje sv. Janeza, še te-le besede: »Bog je pripustil, da se je to zgodilo; ni poslal bliska z neba, da bi požgal brezsrarni obraz, in ni vzkazal, da bi se zemlja odprla ter požrla ono brezbožno gostijo, zato, da bi pravičnemu spletel še lepše vence in pa da bi vsem onim, kateri bodo pozneje trpeli krivico, odprl obilni studenec tolažbe.«

S trojno prekrasno krono je torej ovenčan največji prerok sv. Janez Krstnik v nebeškem veličanstvu; s krono devic, s krono učениkov in s krono mučениkov. Brez dvoma je velika moč njegove priprošnje v nebesih; zatorej se mu radi priporočajmo v raznih stiskah dušnih in telesnih. Posebno ga pa prosimo treh rečij, v katerih se je tako sijajno odlikoval: prvič, da bi mogli tako nedolžno živeti, kakor nam je on pokazal s svojim bliščečim vzgledom ali da bi ga posnemali vsaj v spokornosti, katero je učil v besedi in dejanju; drugič, da bi mogli vsak po svojem stanu vsikdar goreče delovati za kraljestvo božje, za božjo čast in slavo; tretjič, da bi za Jezusa voljno trpeli, kar nas težavnega zadene v tej solzni dolini, ter mu tudi radovoljno darovali največji dar, svoje življenje, kadar pride naša ura.

Tudi brez trdnih sklepov se ne ločimo od sv. Janeza. Osobito sklenimo, da ga hočemo vsikdar posnemati v njegovi močati značajnosti ter junaško dajati spričevanje Jezusu Kristusu, naj bo komu ljubo ali neljubo, naj nam to prinaša na zemlji hvalo ali grajo, dobiček ali škodo!

2.) Sedaj pa pričnem svojo nalogo takorekoč od kraja. Približal se nam je Božič, ta tako ganljivo lepi milosti polni čas. V tem blaženem času bo vse povsod po vesoljnem svetu govorjenje in pevanje o Jezusovem rojstvu, o božjem Detetu v betlehenskem hlevcu. Primerno in gotovo koristno bo tudi za nas, ako pazno obrachamo svoje misli na ta najsvetejši predmet.

Predno pa govorimo o najvselejšem dogodku človeške zgodovine, o Jezusovem rojstvu, ozrmo se še na njegovo preblašeno Mater Marijo. Ker je o Mariji v sv. evangelju le prav kaj malega povedano, nam mora biti ravno to, kar je povedano, tem bolj dragoceno, da ne zgrešimo niti stavka, niti besedice.

Že na praznik brezmadežnega spočetja sem vam pravil, kako je bila Marija že od vekomaj odbrana za Mater Jezusovo, kako jo

je sv. Duh sam pripravil, da bi bila vredna te izredne časti, in kako je z milostjo božjo sama sodelovala ter dosegla toliko svetost, da presega v svetosti vse svetnike in celó angele v nebesih.

Tako je bila Marija pripravljena, ko je prišel v svetovni zgodovini trenutek, da se ima izvršiti največja skrivnost naše sv. vere, včlovečenje Sinu božjega. To je največja skrivnost naše svete vere, a ob enem tudi največja sreča za vesoljni svet. Bog postane človek t. j. neskončno veličastni Bog si prilasti človeško natoro in se tako tesno sklene ž njo, da ima odslej na vse večne čase v eni sami osebi oboj natori, božjo in človeško, ter tudi obojno voljo, božjo in človeško, da lahko deluje, kakor hoče, kot Bog ali kot človek. Prav lepo se nam naznanja ta skrivnost pri sv. maši, ko mašnik prilije vinu nekoliko vode in prosi nebeškega Očeta, naj bi bili tudi mi deležni božje natore Jezusove kakor je hotel on deležen biti naše človeške natore. To je lepa podoba za veličastno skrivnost včlovečenja Gospodovega. Kakor se voda ni spremenila, ko se je vlila v vino, vino pa tudi ne, ko se je prililo nekoliko vode; enako se tudi ni spremenila božja natora Jezusova, ko je človek postal, pa tudi človeška natora se ni spremenila, marveč v vsem nam je bil Jezus enak razun greha in grešnega nagnenja, ker to ni prvotna lastnost človeške natore, marveč posledica izvirnega greha. Kakor pa je vino in voda skupaj le ena tekočina, tako je tudi v Jezusu Kristusu le ena sama oseba pa dve natori. — Tej primeri naj pridenem le še to, ki so jo navedli stari bogoslovci, ko so nam hoteli pojasniti, da so pri včlovečanju Sinu božjega sodelovale vse tri božje osebe. Namesto izraza: Kristus se je včlovečil, rabijo tudi: Kristus je oblekel našo človeško natoro in pristavijo: Kristus sam je bil oblečen, oblekla pa sta ga Bog Oče, ki nam ga je poslal na svet, in sveti Duh, s čigar močjo je človek postal.

Po tem pojasnilu pa kar pričnem veličastno dogodbo, staro sicer in vendar večno novo, tako kakor vam jo sporoča sveto pismo: *Angel Gabrijel je bil od Boga poslan v galilejsko mesto, ki mu je ime Nazaret, k devici, zaročeni možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove in Devici je bilo ime Marija. In angel je prišel k nji in ji je rekel: „Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si mej ženami.“ Ko Marija to sliši, se prestraši in premišljuje, kaj bi pomenilo to pozdravljenje. Angel pa ji reče: »Ne boj se Marija, ker milost si našla pri Bogu. Glej, dobila boš*

Sinu in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in imenovan Sin Najvišjega. Gospod Bog mu bo dal prestol Davida, njegovega očeta, in kraljeval bo v hiši Davidovi vekomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca". Marija pa je rekla: "Kako se bo to zgodilo, ker moža ne spoznam". Angel odgovori in reče: "Sveti Duh bo prišel v te in moč Najvišjega te bo obsenčila in zato se bo Sveto, ki bo rojeno iz Tebe, imenovalo Sin božji. Glej, Elizabeta, tvoja teta bo tudi dobila sina še v starosti, zakaj pri Bogu ni nemogoča nobena reč". Marija pa reče: "Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi". In angel je šel od nje.

V tej dogodbi se nam odsvita najlepši blesk Marijine slave pa tudi Marijine lepote; saj vse, kar je bilo do slej, je bilo le pripravljanje za to nedopovedljivo čast, da Marija postane Mati božja, in vse, kar je bilo še pozneje, je le nepopisno srečna posledica tega povikšanja; po Jezusu Kristusu in v njegovi sladki 30letni pričujočnosti se je spopolnovala bolj in bolj, tako da je bila ob koncu svojega življenja vredna, da je bila na dan svojega vnebovzvetja venčana z najlepšo krono, s katero more sploh Bog poveličati vstvarjeno bitje, ker je bila povzdignena ne le nad vse svetnike, marveč tudi nad vse angele, ne le po svoji sveti duši, marveč tudi po svojem blaženem telesu. O Marija, Mati božja, s ponižnim srcem se ti klanjamo in častitamo k toliki časti in vsak dan se hočemo pobožno spominjati te tvoje slave, kadar nas bode zvon opominjal, in nad vse ljuba nam bodi tvoja molitev »češčena Marija.«

V tej dogodbi je tudi pokazala Marija na čudovit način lepoto svojega srca, svoje prelepe čednosti. Najprej občudujemo njeno bogoljubno pobožnost. Vseskozi trdi ustno izročilo, da je takrat vsa zamaknena molila v svoji izbici, da jo je angel nebeški našel pri molitvi. Saj si pa tudi ne moremo misliti dobrega človeka brez molitve. Naj posvetnjaki sodijo o molitvi kakor hočejo, istina pa je in ostane, da se ne more in ne sme imenovati popolnoma olikan tisti človek, kateri ne moli, kateri ni pobožen. Morebiti si je pridobil veliko zalogo suhoparnega znanja, morebiti si je prisvojil veliko spretnost v mišljenju in razsojevanju, a zanemaril je svojo najlepšo stran — srce, zakopal je svoj najlepši talent, ker edino angel in človek je zmožen tega svetega posla, da se more in sme pogovarjati z Bogom da more in sme moliti. Da, na jako nizki stopnji, plitev polovičar, ostane svoj živ dan, kdor ne moli. In kje bi bila slava Marijina, ko bi ne bila v pobožni molitvi z Bogom združevala svojega duha in srca!

Nepresežna je bila dalje Marijina p o n i ž n o s t. Pomislimo le, koliko pohvalo je zvedela ta dan Marija! Vsaka beseda je priznanje in izraz najpristnejše in največje časti. Iz katerih ust sliši to poveličevanje? in v čigavem imenu se ji napoveduje? Kdaj je še kje kak človek bil tako hvaljen, tako slavljen, tako poveličevan? In kaj stori Marija? Ničesar ne reče, se ne smehlja zadovoljno, se ne povzdiguje samozavestno. Molči, premišluje, prestraši se, prestraši takorekoč nad svojo lastno velikostjo in lepoto, ki se ji tu prvikrat odkrije. Koliko nedvomljiva m o d r o s t in ponižnost se kaže v takem vedenju! Tako ni delala Eva, tako ni delal Lucifer. Oba sta se spodtaknila ob svojo velikost, ob svoje prednosti. Ne pa tako Marija. Čim bolj je hvaljena, tem bolj premišlja in priznava svojo nizkost in slavi božje veličje.

Omenimo še njeno angelsko čistost in nedolžnost. Iz njenega govorjenja se razvidi, da s popolno zavestjo in svetim prepričanjem goji to najlepšo cvetko naše sv. vere, saj si jo je bila, kakor sploh trdijo cerkveni učeniki, zagotovila z o b l j u b o vednega devištva. Zato je v neki zadregi ob angelovem oznanilu; toda ne dolgo, kot n a j m o d r e j š a Devica je pripravljena odkloniti tudi najvišjo čast, ko bi je ne mogla biti deležna tako, da spolni svojo obljubo, ki ji je neprecenljivo draga, ljuba nad vse! Še le, ko ji je zagotovljen vedni obstanek te brezmadežne cvetke, nebeško bele lilije, izreče: *Fiat mihi secundum verbum tuum — Zgodi se mi po tvoji besedi!*

Pa še mnogo drugih čednostij lahko opazujemo v tej dogodbi n. pr. njeno v e r o, njeno z a u p a n j e, p o k o r š č i n o, u d a n o s t v v o l j o b o ž j o itd. Sploh vse je čednost, kar tu vidimo na Mariji, naj že govori ali molči, vse je čednost, velika čednost, junaška čednost, ki jo stori vredno, da postane Mati božja!

Sklenimo zopet danes, da hočemo biti dobri otroci Marijini, otroci tako lepe, veličastne Matere; sklenimo, da jo bomo vsikdar goreče častili, osobito z njeno prelepo molitvijo češčenamarijo in vsak dan ob trikratnem zvonanju z angelovim češčanjem. In ko bomo sedaj ob božičnih praznikih častili božje Dete Jezusa, ne pozabimo tudi počastiti Matere božje, saj so se tudi bogoljubni pastirci in sv. trije Kralji pobožno pogovarjali z Marijo in tudi nji skazovali dostojno čast.

Glavna naloga pa nam bodi, da bomo tudi posnemali Mater božjo. Marija je postala tako visoka in častitljiva po svojih čednostih; tudi nam bo dajalo pravo ceno in veljavo pred Bogom in poštenimi ljudmi za čas in za večnost edino le lepo pošteno brezmadežno, čednostno življenje! Amen. A. Kržič.

2. Kako moremo pripraviti v svojem srcu Odrešeniku vredno prebivališče?

In je oznanoval krst pokore v odpuščanje grehov. Luk. 3, 3.

Kolikor bolj se je približeval čas, da je Gospod Jezus očitno stopil med svoje ljudstvo, toliko glasneje je oznanoval sv. Janez Krstnik v puščavi, rekoč: *Delajte pokoro; — pripravite pot Gospodovo!* Enako se tudi nam v tem času kliče: »Preljubi! le še malo dnij je in obhajali bomo prihod našega Zveličarja na zemljo«. Kako? ali bi ne imela sveta katoliška cerkev tudi nam prav glasno klicati: Pripravite pot Gospodovo? Premisli, o kristijan! kaj bi storil, ko bi se tebi prav za gotovo oznanilo, v malo dneh bo cesar tukaj skozi popotoval in se nekoliko časa pomudil v tvoji hiši. Prevdari, prijatelj! kako bi se pri tej novici zavzel, nekoliko od veselja, nekoliko od skrbi; zakaj, dobro veš, da tvoje stanovanje je za takega gospoda preslabo, in polno takih rečij, nad katerimi bi tvoj knez ne imel nobenega dopadajenja. Kaj bi torej storil? Ali boš rekel, da ni potreba, da bi cesar k tebi hodil? Tega ne! Zakaj ti imaš morda več dolga, in lahko od cesarja dosežeš to milost, da ti poplača tvoje dolgove, in še marsikatero druge dobrote lahko dobiš od njega. Kaj bi torej storil? Ti bi pot do svoje hiše popravil kolikor bi mogel, svojo hišo osnažil, pobelil in kakor bi vedel in znal, bi jo ozaljšal. Če bi pa ti, o kristijan! zavoljo pozemeljskega vladarja to storil, da bi od njega toliko ložje dosegel kako milost, zakaj bi pa za to ne skrbel, da bi svojemu Zveličarju čedno in spodobno stanovanje pripravil, ko pride k tebi o božičnih praznikih? Naš Zveličar k nam pride — pripravimo mu torej čedno, spodobno stanovanje v svojem srcu. Kako pa moremo pripraviti v svojem srcu svojemu Zveličarju vredno stanovanje? — Na to vprašanje vam hočem danes ob kratkem odgovoriti v imenu Jezusa in Marije.

Kako moremo pripraviti v svojem srcu božjemu Zveličarju vredno prebivališče? — To moremo pred vsem drugim s tem storiti, da ga ne odpodimo od duri, od duri svojega srca namreč, ko bi nanje trkal, kakor so nekdam Judje storili. Oh, kaj so nekdam Judje storili? Povelje cesarja Avgusta je bilo znano po vsej Judeji, vsak se je moral tje podati, kjer so bili njegovi predniki doma. Jožef in Marija sta bila iz kraljeve Davidove hiše, David pa je bil iz Betlehema doma; torej sta morala Jožef in Marija potovati v Betlehem. Težavna je bila sicer za-nju, zlasti za Marijo Devico, ta dolga pot, v deževnem, zimskem času. Pa iz ljubezni do Boga sta bila pokorna cesarjevemu povelju in sta se podala na pot proti Betlehemu, kamor sta po dolgem popotovanju prišla vsa trudna. Že je bila noč, na nebu so prijazno zvezde migljale in v hišah so gorele luči. Jožef trka na duri sedaj tega, sedaj onega, prehodi vse mesto, povsod prosi za prenočišče, pa nikjer ga nočejo sprejeti, povsod mu dalje kažejo, in če je šel tudi dalje, ni našel prenočišča, ki ga je iskal. Tako tedaj naš božji Zveličar celo v svojem mestu ni našel prenočišča. Zato piše o njem sv. Janez: *Prišel je v svojo lastnino, in njegovi ga niso sprejeli.*

Oh, nesrečni prebivalci mesta Betlehema! ko bi bili pač vedeli kdo sta Jožef in Marija, in kaj se bo tisto noč zgodilo ž njima, še prosili bi ju bili in potegovali in prepirali bi se bili gotovo za čast in srečo, kdo da bi ju prenočil in tako sprejel svojega Gospoda in Odrešenika. Ali bogati niso marali za revna popotnika, lakomniki njima niso hoteli kaj podeliti; revni so mislili, da jima ne morejo postreči. — Ali hočete tem prišteti biti? O nikar vendar svojega Odrešenika od sebe ne pahnite, odprite mu prijazno duri svojega srca!

Pa, oh, kako se navadno godi? Tu stoji Zveličar pred durimi in trka; ali on trka na duri bogatinove. Bogatin se boji, da bi Jezus od njegovega bogastva ne tirjal miloščine, boji se, da bi Jezus njemu ne svetoval, da naj veliko več skrbi za višje in nebeške dobrote, t. j., da svojega srca ne navezuje na pozemeljsko bogastvo, ampak skrbi za dobra dela, da bi zveličal svojo dušo; proč s takim gostom, — poreče bogatin, ta meni ne prinese nobenega dobička v hišo. — Enak odgovor dobi Gospod Jezus od lakomnika; on svojemu Gospodu ne odpre duri svojega srca, zakaj z železnimi zapahi je zaklenjeno njegovo srce. Odgnan od teh mamonovih služabnikov, potrka božji Zveličar na druge duri; pa, oh, tam prebiva napuhnjjen in prevzetjen človek; kaj hoče ponižni

Zveličar pred temi durmi? Komaj ga prevzetnež pogleda. Zveličar pravi: *Uči se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen. Bodi ponižen, preprost kakor otrok, če hočeš iti v nebeško kraljestvo,* — in prevzetnež se posmehuje takemu govorjenju. — Zveličar gré tedaj naprej in išče prebivališča, pa kaj najde? Lenega človeka, ki počiva na blazini mehkužnosti, in za svojo dušo noče še stopinje storiti, ki se cerkve ogiba in ne povzdiguje k molitvi svojih rok. Zveličar gre zopet naprej in pride k drugemu, ki leži v globokem spanju svojih pregreh, noč hudobij in nespokornostij obdaja njegovo srce; Zveličar mu hoče oči odpreti in njegovo vest zbuditi; ali tega zastarani grešnik noče, zato mora Zveličar dalje iti. — Tudi k tebi pride tvoj Zveličar, o kristijan! in pri tebi, v tvojem srcu išče stanovanja, pa ti praviš, da si že druge goste sprejel v svojo hišo, namreč: pijančevanje, nečistost, nespodobno govorjenje, slabe tovarišije i. t. d. Pri takih gostih, kaj pa da, božji Zveličar nima nobenega prostora več. — Pa tudi k vama pride Zveličar, o krščanski mladenič, krščanska deklica! Tudi na vajino srce on trka. Kaj, ali ga bota tudi vidva proč spodila? Oh! porečeš ti, o mladenič, »jaz imam druge tovariše, moram med ponočnjake, k igri in k pijači«. Oh, krščanska deklica! ali boš tudi ti tako neprijazna do svojega Zveličarja? Ali ga boš tudi od sebe odgnala? Oh, marsikatera poreče: »Tudi!« In zakaj? Zato, ker je njeno srce že oddano, navezano na nečimurno in prevzetno obleko, na lahkomišljenega zapeljivca, kateri ji lepe laži govori, ji kratek čas dela, ji obeta, da jo bo vzel in jo zato toliko ložje zapelje — o krščanska deklica! tedaj tudi ti boš svojega božjega Zveličarja proč odgnala ter mu zaprla svoje srce? Išči tedaj, o ljubi Jezus! svoje prebivališče pri stariših, pri gospodarjih in gospodinjah. Res! vi preljubi stariši, vi pač potrebujete ljubega Jezusa za svoje otroke, o, pustite mu torej veselje, da vam božji Zveličar blagoslovi vaše otročiče in jih varuje hudega. Tolikokrat tožite zavoljo potreb in mnogih skrbij. Glejte! on, ki vam v vsaki potrebi lahko pomaga, ki vam vaše solze izbrisuje, ki svojo roko povzdigne, da podeli vaši hiši pravi blagoslov, on stoji pred vašimi durmi in vas prosi prebivališča. Pa, oh! ali je to mogoče? Tudi od vaših duri gre Zveličar žalosten proč; zakaj on sliši v vaših hišah preklinjevanje, razbijanje in prepir, — nad tem nima nobenega dopadajenja, zato ne more ostati v takih hišah. — Kje pa tedaj, kje najde naš božji Zveličar prijetno prebivališče, da hoče tam ostati?

Jesus prebiva rad v nedolžnem in čistem srcu. Tako namreč se bere v življenju sv. Jederti, da je Kristus sam spoznal, da v srcu sv. Jederti ima on prijetno stanovanje. — Vendar pa tudi v takem srcu, ki je vsakega, vsaj smrtnega, greha očiščeno in vse spreobrnjeno in poboljšano, Kristus rad prebiva. In ravno to je sv. Janez Krstnik tolikanj priporočal ljudem, da naj svoje srce grehov očistijo, da bi zamogli sprejeti Zveličarja. *Delajte pokoro, je klical ljudstvu; ravne slorite njegove steze, vsaka dolina naj se napolni . . . vsak grič in hrib naj se poniža . . . kar je krivo, bodi ravno . . . kar je oestro, gladka pota.* — Proč torej z vsem tem iz vašega srca! Popolnoma vse mora biti spreobrnjeno in očiščeno vseh grehov, vsaj smrtnih. Nobeno veselje, nobena volja, še v prihodnje delati greh, ne sme ostati v srcu. Tako glejte! moremo svojemu Zveličarju v svojem srcu pripraviti vredno prebivališče, ako svoje srce očistimo grehov in nimamo nobene volje več, še kdaj kak greh — zlasti smrten greh — storiti; zakaj ne greh, ampak naš božji Zveličar naj kraljuje v našem srcu na večno!

Pripravimo mu tako prebivališče; zakaj tudi on je nam v nebesih pri svojem Očetu pripravil prebivališče; kdo bi torej ne hotel njemu vsega svojega srca darovati, da bi ga zato Jezus kdaj vzal v nebeško prebivališče? Pripravimo se tedaj za veliki dan njegovega rojstva, v naših srcih želi duhovno rojen biti — prišel bo tudi dan, ko bo Jezus drugič prišel kot oster Sodnik; blagor mu, kdor je Jezusa sedaj z veseljem sprejemal, tak bo našel tudi pri Gospodu večno stanovanje. Amen. J. Kerčon.

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

I. Prvi častilci božjega Deteta — vzorniki pravih častilcev presv. Rešnjega Telesa.

Čast Bogu na visokosti in mir na zemlji
ljudem dobre volje! Luk. 2, 14.

Hvala Bogu, da smo zopet zdravi učakali prelepih božičnih praznikov. Saj pa tudi ni nobenega tako pristrčnega in veselega praznika vse leto, kakor je Božič. Oj, kako bi bilo tužno in dolgočasno v temni in mrzli zimi, ko bi ne imeli teh veličastnih praznikov! Danes se vse veseli, kakor pravi ona narodna božična pesem, mlado in staro, bogato in revno, nedolžni in spokorni

grešnik. Mladi se veselijo, ker je to posebej njih praznik, kakor posebej njim namenjem praznik božjega detinstva; stari se veselijo, ker se z ginjenim srcem spominjajo tistih srečnih let, ko se tudi tako detinsko veseli pripravljali za prelepe božične praznike in jih obhajali z enako radostjo; bogati se jih veselé, ker se jim v tem milostipolnem času nekakšno bolj omeči srce do ubožcev in rajše delé miloščine kakor sicer; reveži pa so veseli, ker sedaj (zlasti po mestih) dobivajo obilnejše darove kakor o drugih časih; spokorni grešniki se veselijo, ker so v adventu po dobri spovedi očistili svoje srce in sedaj s čisto vestjo hvalijo svojega Jezusa; pobožni in nedolžni pa so še prav posebno veseli, ker se o tem svetem času zopet za stopinjo višje pomaknejo v svetosti in krščanski popolnosti. Zlasti pa se vsi pobožni častilci presv. Rešnjega Telesa vesele teh prevzvišenih praznikov, ker imajo zopet tako lepo priliko v presvetem Zakramentu častiti istega Jezusa, ki je nekdanj ležal kot slabotno Detece v betlehemskem hlevu na trdi slamici. Poleg tega jim pa ravno božični prazniki dajejo najlepše navodilo, kako prav častiti Jezusa v presv. Zakramentu. Zato sem se odločil vam nekoliko opisati prve častilce božjega Deteta, kot vzornike vrlih častilcev presv. Rešnjega Telesa.

Kateri pa so bili prvi častilci Jezusovi na zemlji?

1) Najprej naj vam imenujem Marijo in sv. Jožefa. Kakor dva serafa sta klečala poleg jaslic in vsa zamaknjena molila božje Detece. Boljših častilcev pač ni imel Jezus nikdar med ljudmi, kakor sta bila Jožef pa Marija. Pa zakaj, menite, je bilo počestčenje Marije in sv. Jožefa Jezuščku tolikanj všeč? Bog gleda na srce: čim boljše je srce, tem lepša je molitev. To pa veste, da za Jezusom nihče ni imel tako lepega, čistega in svetega srca kakor Marija. A tudi sv. Jožef si je ravno s svojo sveto nedolžnostjo prislužil neslišano čast, da je smel biti Jezusu rednik in varuh, namestnik nebeškega Očeta; o, tudi sv. Jožefa deviško srce je bilo kakor zlata posoda, iz katere je puhtelo nebeškodišeče kadilo najlepšega počestčenja.

Častilci presv. Rešnjega Telesa, sedaj veste, kaj vam je storiti, če hočete, da vas bo vaš Jezus v tabrnaku res vesel. Čuvajte svojo nedolžnost in bodite prepričani, da iz vašega nedolžnega srca bo vsikdar kipela taka slava, ki bode všeč Jezusu v presvetem Rešnjem Telesu, saj ravno vsi nedolžni so tisti srečni, katerim v

prvi vrsti velja angelski spcv: *Mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje!* Če ste pa morda bili tako nesrečni, da ste zgubili svojo prvotno nedolžnost, pa ste že popravili svoje zmote, oj, čuvajte zvesto svojo zopet pridobljeno — s p o k o r n o nedolžnost, saj tudi pravim spokornikom velja angelski pozdrav: *Mir ljudem, kateri so dobre volje!* Da, čim skrbnejše boste gojili najlepšo cvetko naše sv. vere — ljubo nedolžnost, predragi častilci presv. Rešnjega Telesa, s tem večjim veseljem boste prihiteli semkaj in se zbirali blizo velikega oltarja pred tabrnaklom!

2) Drugi častilci božjega Deteta so bili angeli. Na slikah vidite večkrat, kako angeli obdajajo in klečé molijo božje Detece v jaslicah, sveti evangeli nam pa pové, kako so angeli po betlehemskih planjavah poveličavali prvo božično noč in slavo prepevali Bogu na višavah. — Angeli so zgolj duhovi in le včasih si privzemo tudi vidno telo iz vidne tvarine, katera nam ni natančneje znana, ako morajo vidno občevati z ljudmi; sicer so pa duhovi, ki imajo um in voljo, slično kakor človeška duša po smrti telesa. Toda angeli imajo veliko bistrejši razum in veliko svetejšo voljo, kakor najbolj razsvetljen in najpobožnejši človek. Lahko si torej mislite, kako lepo morajo znati moliti ti veličastni duhovi, ki s toliko popolnostjo poznajo božjo popolnost in s toliko gorečnostjo ljubijo božjo večno ljubezen! Kolika tolažba je za rahločutne častilce presv. Rešnjega Telesa to, da vedó, kako angeli božji ves čas po dnevu in po noči čuvajo presv. telo Jezusovo — tabernakel po vseh katoliških cerkvah vesoljnega sveta, tako, da ljubi Jezus nikdar ni zapuščen, nikdar osamljen in brez častilcev, četudi so v nekaterih krajih ljudje tako mlačni, da skoro ves teden ni nikogar blizo iz vse duhovnije in da še v nedeljo se jim tako zelo mudí zopet domov. Dvojni nauk torej dajejo angeli vsem častilcem presvetega Rešnjega Telesa: da naj angele posnemajo v p o b o ž - n o s t i in za ta čas, ko so tukaj, skušajo pozabiti vse posvetne zmotnjave; posnemajo pa tudi v z v e s t o b i, naj ne prihajajo sem k Jezusu le včasih in še tole za malo časa, marveč čim večkrat in čim dalje jim bo mogoče, naj se mudijo tukaj pred Najsvetejšim v serafski pobožnosti. — Ne morem si pa kaj, da bi se pridejal še tretjega nauka: angeli so p o v a b i l i pastirčke k božjemu Detetu, skušajte še vi, bogoljubni častilci presv. Rešnjega Telesa, pregovoriti in pridobiti še druge vsak v svojem krogu, da bi jeli tudi pridno prihajati sem in častiti Jezusa v Zakramentu božje ljubezni.

3) Tretji častilci božjega Deteta so bili dobri pastirci. Angel jih je našel pri delu, ko so celó po noči čuli in izvrševali dolžnosti svojega stanu. Pa odtrgali so se za nekaj časa od svojih opravil, da so šli počastit božje Dete; veselo so hiteli v betlehemiški hlev in, ko so bili opravili svojo pobožnost, so zopet veselo hiteli na delo nazaj k svojim čredam; in sv. evangelij tako pristréno lepo pristavi, da so še po poti hvalili Boga.

Pastirci nam prelepo kažejo, kako tudi pobožni častilci presvetega Rešnjega Telesa lahko strinjajo delo z molitvijo. Ljubi moji poslušalci, vi ste večinoma ljudje delavskega stanu, ki si z velikim trudom v potu svojega obraza služite svoj vsakdanji grižljaj. Delo vam jemlje veliko časa, za molitev vam ga ne preostaja toliko; a utolažite se: pastirci so tudi med delom na paši poslušali angelsko petje in gotovo ne kar mrzlo, brez sočutnosti — pobožnosti, gotovo so bili v duhu že pri Jezušku. Tako tudi vi med delom lahko mnogokrat povzdignete svoje pobožno srce k Jezusu; ako ste sami, se lahko sedaj pa sedaj obrnete proti farni cerkvi, ter s hipno molitvico pozdravite in počastite Jezusa v zakramentu ljubezni. Kadar pa pride nedelja in praznik, in vas mesto angelov slovesno doneči zvon kliče k Jezusu, oj, takrat pa veselo prihitite v svetišče Gospodovo in pomudite se tukaj dlje časa, nadomestujoč, kar vam med tednom ni bilo mogoče. Vendar tudi v delavnikih si lahko pritrgate večkrat toliko časa, da vsaj zjutraj pritečete semkaj, da se vdeležite Jezusove presvete daritve. Povem vam kar naravnost, da nočem prištevati gorečim častilcem presvetega Rešnjega Telesa onih mlačnih kristijanov, ki nimajo toliko svetega ognja v svojem srcu, da bi vsaj včasih tudi med tednom prihiteli k sv. maši. Ako pa res ni mogoče, pa nadomestite s tem, da Bogu darujete svoja dela z dobrim namenom.

4.) Slednjič vam še v izgled stavim kot goreče častilce božjega Deteta svete tri Kralje. Ti trije plemeniti možje so se pa izkazali po svoji junaški požrtvovalnosti. Dvakrat so darovali malemu Jezušku, pa ne malo, velikodušno: zavoljo božjega Deteta so popustili tam v daljni deželi svoj dom, svoje kraljevo bogastvo in se napotili v nepoznane kraje ter voljno prenašali vse nezgode in neprijetnosti dolgega potovanja — vse iz ljubezni do Jezusa. In ko so našli božje Dete, mu poleg pobožne molitve darujejo še zlata, kadila in mire. Pobožni častilci presv. Rešnjega Telesa, tudi od sv. treh Kraljev se učite, s čim se morete še posebno priljubiti Jezusu: tudi vi krotko in potrpežljivo prenašajte vse britkosti in

težave vašega življenja, posebno pa velikanski trud, ki vam ga naklada bogoljubno življenje in vojskovanje zoper dušne sovražnike; tudi vi darujte Jezusu kadilo pobožne molitve, svojemu bližnjemu zlato potrpežljive ljubezni in radodarnega usmiljenja, sami sebi pa pridno nakladajte grenke mire zatajevanja in premagovanja. Verjemite mi, da po nobeni drugi poti se ne pride tako naravnost do Srca Jezusovega kakor po križevem potu, to je po voljnem trpljenju in stanovitnem zatajevanju; saj Zveličar sam pravi: *Kdor hoče priti za menoj, naj zataji sam sebe, naj vzame svoj križ na rame in naj hodi za menoj!*

Ta častitljiva družba okrog božjega Deteta bodi torej naša šola, pobožni častilci presv. Rešnjega Telesa: Marija in sv. Jožef naj vas učita, da se Jezusu bližajte s čistim in nedolžnim ali vsaj spokornim srcem; angeli božji naj vas učijo, kako bodi zbrana vselej vaša pobožnost pred sv. Rešnjim Telesom in kako radi zahajajte semkaj; pastirci naj vas učé, kako združujete delo z molitvijo, kako zvesto izpolnjujete vse dolžnosti svojega stanu iz ljubezni do Jezusa v presv. Rešnjem Telesu; sv. trije Kralji pa naj vas učé za Jezusom hoditi v potrpežljivosti in zatajevanju. Ako boste tako molili Jezusa in tako živeli za Jezusa, boste slednjič posnemali tudi še petega častilca božjega Deteta: s častitljivim starčkom Simeonom boste tudi mirno in veselo umrli za Jezusa. Saj geslo pobožnih častilcev presv. Rešnjega Telesa je in ostane prelepa molitvica: *Tebi, o moj Jezus, živim, Tebi umrjem, Tvoj sem živ in mrtev!* Amen.

A. Kržič.

2. Darovi pastirjev.

Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, katera se je zgodila. Luk. 2, 15.

V starodavnih časih je bila navada, da ni nihče šel s praznimi rokami pred kralja, ampak mu je prinesel vsakdo kako darilo. Tako se bere tudi v sv. pismu (II. Kron. 9.), da je kraljica iz Sabe prišla s silno dragocenimi in mnogovrstnimi darili h kralju Salomonu poslušat njegovo modrost. Bere se v sv. pismu, kakor vam je znano, tudi o treh modrih, kateri so z Jutrovega prišli z raznimi darovi poklonit se novorojenemu Kralju nebeškemu. Kmalu, čez 12 dnij, se homo spominjali tega preimenitnega dogodka. Danes pa obstojmo pri ubožnih pastircih, o katerih nam pripoveduje

sv. Lukež v evangeliju druge sv. maše na božični praznik. Ko so videli in slišali veselo pevajoče angele nad betlehemskimi planjavami, rekli so pastirji med seboj: *Pojdimo do Bellehema, in pogledjmo to reč, katera se je zgodila, ki nam jo je Gospod naznanil.* Kacih darov, ki bi jih bili pastirji nesli takrat novorojenemu Odrešeniku, nam sveto pismo ne našteje imenoma. Toda, ali si mar smemo misliti, da bi pastirci naznanjenemu Kralju ne bili prinesli ničesar v dar? To ne more biti; akoravno ubožni, gotovo so mu, podobno kakor trije modri, tudi prinesli kaj v dar. Kateri in kakšni pa so bili darovi pastirjev, o tem vam govorim v naslednjem in to v slavo nebeskemu Kralju in Zveličarju.

I. Od časa sv. Frančiška Serafinskega sem napravljajo bogoljubni kristijani po svojih stanovanjih jaslice. Pastirci, ki so napatjeni proti betlehemskemu hlevcu, nosijo seboj večinoma drobnico, jagnjeta, da jih podaré včlovečenemu Sinu božjemu. Glejte, ljubi kristijani, jagnjeta, ki nam jih kažejo jaslice kot darilo ubozih pastircev, so prave podobe tistih darov, katere so pastirji sveto noč resnično prinesli v dar Detetu Jezusu. »Pogledjmo to reč« natančneje!

Jagnje najde svojo mater med čedo, ne toliko po vidu, marveč že kar po sluhu. Njen glas spozna izmed stotin, če tudi vsa drobnica zelo enako meketa in ima zelo enako barvo in duh.

Na ta način, ljubi kristijani, so našli pastirji svojega Boga po glasu Gospodovem, ki jim je govoril po oznanilu angelovem. Našli so po sluhu Njega, katerega bi po vidu ne bili mogli spoznati. In kaj hoče reči to družega, kot, da so pastirji s tem darovali Bogu — prvič — živo vero.

Angel jim oznani, da je rojen Zveličar, Kristus Gospod, in sicer, da je rojen kot ubogo Dete, čegar posteljica so preproste jaslice. Judje pa so pričakovali Zveličarja le mogočnega, slavnega kralja. Vkljub temu pa pastirji, če tudi ga ne vidijo, precej verjamejo, da je ravno ta Mesija, oni verjamejo kar angelovim besedam. Pastirji ne reko med seboj: Bog vé, ali je resnično to, kar smo slišali, počakajmo, morda izvemo kaj podrobnejšega in gotovega o tem dogodku. Pastirji vsi oveseljeni spodbujajo drug družega, rekoč: *Pojdimo do Bellehema, in pogledjmo to reč, katera se je zgodila!* In ko so »hité prišli«, ter videli, da na novorojenem Zveličarju zares ni nič veličastnega, nič zunanjih imenitnosti

marveč le revščina, niso zaradi tega odstopili od svoje vere, ampak so ga spoznali kot svojega večnega Boga.

Oh, kako velika, dà, neizrečeno velika je ta vera! Tudi o pastirjih velja beseda sv. Bernarda, ki jo je zapisal gledé na evangeljskega stotnika: »Verjel je na besedo, spoznal je Sina božjega po glasu in ne po vidu; zakaj on je bil morda eden izmed onih, o katerih stoji zapisano: *Jaz poznam svoje in moji poznajo mene.* (Jan. 10, 14.) Pastirji pa onega stotnika v veri še prekosé. Zakaj stotnik je slišal glas Kristusa samega; pastirji pa so slišali le glas angelov in so verjeli.«

Pastirji niso ostali le pri svoji veri, ampak so jo pokazali tudi v dejanju s tem, da so šli do Betlehema. Kristijan! Zgleduj se po betlehemskih pastirjih in pomni, da bo tudi tvoja vera še-le takrat živa, kadar jo boš spolnoval v dejanju. Kakor pastirjev ni zadovoljil že sam glas angelov, tako naj tudi tebi ne zadostuje le beseda pridigarjeva, kako se ima greh zatirati, čednost pa gojiti, ampak ti moraš sam nad seboj tudi poskusiti, kakor si slišal v pridigi.

II. Ozrimo se zopet na malo jagnje! Nebeški Oče, ki skrbi za vse svoje stvari, dal je jagnjetu tako nagnenje do matere, da se more preživiti in varovati brez vsega orožja in je v stanu svojo mater priklicati kar neprestano meketaje, ako bi se mu slučajno izgubila. Njegova varnost je v naravnem zaupanju do matere ovce. Ni treba jagnjetu druge skrbi, kot, da se oglasi, in hrana je kmalu dobljena.

Tudi pastirji so mogli svoje zaupanje staviti edino le v Boga, in to je drugi dar, ki so ga prinesli sveto noč svojemu Bogu.

Ko se namenijo v Betlehem, sami ne vedó, pod katero streho naj iščejo novorojenega Zveličarja. Kam torej hitite, verni pastirci? Kdo vam pokaže ležišče iskanega Deteta? Pelje jih tjakaj veselo upanje, trdno zaupanje, da po božjem vodstvu gotovo najdejo Odrešenika.

Pastirji betlehemski so bili vredni sinovi očaka Abrahama. Njemu je Bog ukazal iti iz svoje dežele na tujo, nepoznano zemljo, katero mu je Bog pokazal. In je šel, in je našel najboljšo zemljo, deželo Kanaansko, ker je trdno zaupal v Boga, da ga bo prav vodila njegova desnica. Tako je tudi pastirje pripeljalo trdno zaupanje v božjo previdnost na zaželeni kraj. — Pastirji so kar popustili svoje čede ter šli iskat Mesija. Kdo bo tisti čas varoval čede, zato se še zmenili niso; izročili so vse božji previdnosti. Učimo

se od njih tudi mi trdnega zaupanja v Boga. Ne misli, kristijan, da utegneš imeti brž kako zdatno škodo na premoženju, ako se oddaljš od svojega posestva ter greš v hišo božjo k Jezusu, svojemu Odrešeniku. Kar kristijan na videz zamudi časa v cerkvi pri službi božji ali pri sv. zakramentih, vse to mu Bog tisočero povrne s svojim blagoslovom. Kako Bog skrbi za bogoljubne in vanj zapajoče kristijane, naznanil je že čudežno. Saj ste gotovo že slišali, da je angel oral namestu sv. Izidorja, ko je šel k sv. maši.

Še nekaj nas učé pastirji. Sv. evangelist Lukež piše (2, 9), da so se pastirji »silno bali«, zagledavši angela in svetlobo nebeško. Mislili so si pač: Kdo vendar smo mi in kakšni smo, da pride k nam tako imeniten poslanec božji, kako smo zaslužili toliko milost, kaj pa bo z nami, ako Bog najde nad nami kaj grešnega?

Glejte, tako so pastirji s svojim zaupanjem družili tudi strah božji. Ljudje smo že tako vstvarjeni, vedno se menjavata v našem življenju upanje in strah, strah in upanje. Upanje nas povzdiga, strah nas ponižuje, da ne zaupamo predrzno. To dvoje imej, krščanska duša, pred očmi posebno takrat, kadar imaš pristopiti k mizi Gospodovi. Tam prejmeš ravno tistega Jezusa, ki je bil sv. večer rojen v Betlehemu in katerega so s sv. zaupanjem in v strahu božjem šli iskat in molit pastirci.

III. Vprašajmo se še, kateri je tretji dar, ki so ga pastirji prinesli nocojšno noč novorojenemu Kralju? Podobo vzemimo zopet od mladega jagnjeta. Jagnje tako ljubi svojo mater, da kar sem ter tje teka, meketaje in iskaje, ako nima matere ovce zmiraj blizu sebe. Tudi z drugimi jagnjeti je v vedni prijaznosti, veselo in zadovoljno se ž njimi skupaj pase in ne loči se rado od njih. Poleg tega tudi človeku pomaga s tem, da mu daje volno.

Jagnjetom so pastirji podobni v ljubezni in to je tretji dar, ki so ga darovali betlehemske pastirji Jezusu.

Brž, ko jim je angel naznanil veselo novico, da je rojen Zveličar sveta, brž se napotijo proti Betlehemu, da vidijo nebeško Dete. Res jim je sicer angel oznanil rojstvo Odrešenikovo, a da bi šli tjekaj, tega jim naravnost ni rekel ali celo ukazal. Prava ljubezen ne potrebuje še le ukazov, da bi našla ljubljeno stvar, ampak, kar prostovoljno jo vleče nekaj tje. Tako se je nekdanj sv. Peter slišavši, da Gospod stoji na bregu, kar vrgel v jezero, da bi preje priplaval k njemu. Tako je Marija Magdalena, spoznavši Gospoda, ki jo je poklical po imenu »Marija«, brž hotela se ga dotakniti.

Tako sta, kakor Magdalena, tekla iz ljubezni tudi oba apostola Peter in Janez, da bi poprej videla Jezusov grob.

Tudi nas, dragi kristijani, naj priganja ljubezen, da radovoljno opravljamo krščanska dela, ne da bi bili k temu še le siljeni. Tako n. pr. naj bi kristijani pristopili k mizi Gospodovi ne še le, kadar jih priganja adventnega zvona glas ali še le ojstra cerkvena zapoved, temveč po sv. obhajilu bi imela duša tako hrepeneti, kakor *jelen po studenčni vodi*. (Ps. 41, 2.) Če kdo nevarno zboli, ali če živina noče jesti, brž se poskrbi za zdravila; kadar pa je duša človekova smrtno bolna, tedaj pa mnogi kristijani duhovno pomoč tako radi odkladajo. Telesno lakoto ali žejo gre človek prej ko mogoče uteševati in gasiti, a lakoto in žejo po nebeški hrani marsikdo lahko in brezskrbno prenaša pol leta ali celo leto ali, kar je strašno nevarno in grozno, morda po več let.

Pastirji so *hité prišli*, pravi sv. evangelist, nam v spodbudo, da ne bodimo leni v službi božji ali zanikerni v prejemanju svetih zakramentov ali počasni za dobra dela.

Ljubezen do Zveličarja je pastirje družila tudi med seboj. Poslušajmo jih, kako eden drugega goreče opominjajo: *Pojdimo do Betlehema, in poglejmo to reč, katera se je zgodila!* Pojdimo in poglejmo, nobeden ne sme zaostati, nobeden spati! Vsled tega so pastirji postali iz gledalcev včlovečene Besede tudi oznanovalci, pridigarji ljubezni božje, ker so potem tudi drugim pripovedovali, kar so videli, tako, da *so se vsi čudili, kar so jim pastirji pravili*.

Ljubezen božja mora biti zvezana z ljubeznijo do bližnjega. Kdor se sam trudi za dobra dela, skušal bo za to pridobiti tudi bližnjega. Tako n. pr. opominjajte zlasti ob nedeljah in praznikih, in po zimi ali ob deževju, ko imate bolj čas, tudi ob delavnikih, k službi božji, rekoč: Prijatelj, kaj bova ostajala doma in lenobo pasla, ali pa v krčmi sedela in prazne marnje imela, pojdiva rajši do Betlehema, pojdiva v *hišo kruha*, pojdiva v cerkev, pojdiva k sv. maši, h krščanskem nauku, k rožnemu vencu, k litanijam, h križevem potu! Pri tem pa imejte pred očmi besede sv. Pavla: (I. Tim. 1, 5.) *Konec zapovedi pa je ljubezen iz čistega srca, in dobre vesti, in nehinavske vere*. Ne opravljajte torej dobrih del zavoljo ljudij, ampak iz ljubezni do Boga in neumrjoče duše!

Kdo je v stanu dvomiti, da je bil novorojenemu Kralju nebeskemu trojni dar pastirjev zares tudi prijeten? Vprašam vas, ali se more dati kaj imenitnišega, kot je vera, upanje in ljubezen? Saj se to troje imenuje naravnost »božje čednosti«.

Jezus Kristus je rekel farizejem: *Dajte Bogu, kar je božjega.* (Mat. 22, 21.) Tudi jaz, ljubi kristijani, rečem vsacemu izmed vas: Daj Bogu, kar je božjega! Ti nisi bogat, da bi mogel z zlatom obdarovati novorojenega Zveličarja. Zato pa daruj po vzgledu ubozih pastirjev to, kar je v božjih očeh najdražjega, namreč živo vero, da je novorojeno Dete tudi pravi Bog in prihodnji Sodnik, trdno upanje, da te ta včlovečeni Bog hoče tudi vekomaj zveličati, in gorečo ljubezen, katera je *vez popolnosti* (Kol. 3, 14.) in nas združuje z Bogom. Amen. Val. Bernik.

Praznik svetega Štefana.

Kristusovo življenje.

VII.

Češčen hodi, kateri pride v imenu
Gospodovem. Mat. 23, 39.

Včeraj smo slovesno obhajali spomin prihoda našega nebeškega kralja Jezusa Kristusa. Po vesoljnem svetu so vsi bogoljubni kristijani slavili njegov prihod: *Češčen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem!* Ginljivo preprost je bil nekaj ta prihod veličastnega Kralja nebeškega. Slabše vsprejemne palače bi mu zemljani ne bili mogli pripraviti — vsprejet je bil v preprostem hlevcu! A po drugi strani je bil vendar jako lep in slovesen njegov prihod zaradi njegovega ljubeznjivega svetega spremstva. Kakor imajo zemeljski kralji in cesarji, kadar kam gredo, svoje spremstvo in si v to odbirajo osebe, katere so jim najljubše, enako je imel tudi naš nebeški Kralj svoje spremstvo, ko je prišel ne svet. Množice veličastnih nebeških duhov, krilatih angelov, so ga spremljevale in ž njimi sta ga častila dva najboljša človeka, kar jih je kdaj videl svet, Marija in Jožef; kmalu so se pridružili tudi dobri pastirci.

Nekaj enakega se godi še sedaj vsako leto. Sv. cerkev je tako ganljivo lepo poskrbela, da tudi sedaj rojstni god nebeškega Kralja obdajajo godovi samo takih izvoljencev, katere on najbolj ljubi: okrog božjega Deteta mora biti le sama ljuba nedolžnost. Najprej pride na vrsto sv. Štefan. Njegovo ime pomeni »venec« in res je bil ta plemeniti mladenič cvet pričetne cerkve. Saj je bila takrat vsa krščanska družba tako dobra; kolikor kristijanov, toliko svetnikov! Dijakone so pa še posebej izbirali; torej so bili izmed dobrih najboljši. V dokaz, kako nedolžen je bil sveti

Štefan, navedem le samo dve reči. Njegovi sovražniki, zagrizeni farizeji, ki so gledali kakor gladni volkovi na nežno jagnje, morali so — to izrečno povdarja sv. pismo — priznati, da jim je bilo, kakor bi gledali angela. Pri sv. Štefanu se je tudi prav natančno dopolnilo, kar je bil Kristus obljubil vsem nedolžnim: da bodo Boga gledali. Tako je bil srečen ta preblagi mladenič, da se mu je nebo odprlo in je še v tej solzni dolini gledal Jezusa, sedečega na desnici božji! — Drugi je na vrsti sv. Janez evangelist, ravno zaradi svoje čistosti in nedolžnosti izmed apostolov največji ljubljenec Jezusov. Potlej pa pridejo še vsi nedolžni otročiči, ki so za Jezusa že dali življenje, še predno so znali izgovarjati njegovo presveto ime. Pristaviti moram še, da s sv. Štefanom ob enem praznujemo tudi spomin vseh drugih mučencev, in na dan nedolžnih otročičev se nehoté spominjamo tudi vseh onih presrečnih množic, ki so prišle po poti nedolžnosti v rajsko veselje.

Glejte, tako je spremstvo nebeskega Kralja, ki nas vabi, naj se pridružimo še mi, če ni možno več v nedolžnosti, pa vsaj v spokornosti. Prav iz tega namena vabim tudi jaz vas, da nadaljujemo zopet danes premišljevanje Kristusovega življenja, in to tembolj, ker pride sedaj že tudi na vrsto njegovo rojstvo.

Premišljali smo že zadnjo adventno nedeljo veličastno resnico naše sv. vere: včlovečenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ko je bila Marija po angelu Gabrijelu zvedela preveselo novico, da sedaj bo že prišel dolgo pričakovani Odrešenik na svet in da ravno ona je izmed vseh drugih izvoljena za Mater njegovo, napotila se je, da obišče svojo teto Elizabeto v judovskem gorovju. Znana je nam že ta bogoljubna, sveta žena, mati sv. Janeza Krstnika. Zaradi tolike svetosti jo je gotovo zelo čislala Marija in vedela, kako zelo koprni ta blaga žena po prihodu obljubljenega Odrešenika in kako goreče moli, da bi že skoro prišel oni blaženi čas. Zato hiti k nji, da bi ji razodela veselo skrivnost, ki jo je zvedela po angelu iz nebes. Matere, sv. Ane in očeta sv. Joahima nima več, da bi njima razodela to nepopisno srečo, torej gre k teti. A cerkveni učeniški pravijo, da je tudi zato obiskala svojo teto, ker je angel Gabrijel tudi o teti govoril, da bi ji srečo voščila in da bi ji stregla. Posebej si moramo pa še misliti, da je to storila po navdihnjenju svetega Duha, ker je to obiskanje imelo biti velikega pomena za odrešenje.

Pot je bila dolga in težavna za nežno devico. Iz Nazareta do Jeruzalema navadno štejejo tri dni hoda, in od Jeruzalema do tetinega doma je bilo še kake dve uri. Tembolj zaslužna je njena ljubezen, ki jo je skazala s tem potom svoji bližnji sorodnici. Vsprejem na Caharijevem domu je bil prisrčen, ganljiv. Marija ponižno pozdravi svojo teto; a glej, ni ji še treba praviti, kar ji je oznanil angel Gabrijel, Elizabeta že vse vé po navdihnjenju sv. Duha. In čudno; kakor bi bila z Marijo vred poslušala oznanujočega angela, začne jo prav z istimi besedami pozdravljati: *Blažena si med ženami*, ter še pristavi: *in blažen je sad tvojega telesa*. In vsa navdušena vzklikne: *Od kod meni to, da pride mati mojega Gospoda k meni?* — *Blagor ti, ker si verovala, ker dopolnilo se bo, kar ti je povedano od Gospoda!* Kaj takega more Elizabeta vedeti le po čudežni nadnaravni poti — po notranjem navdihnenju sv. Duha; saj pravi sv. pismo, da je bila *napolnjena s sv. Duhom*, kar pa tudi pomeni, da je bila po prihodu Matere božje posebno posvečena.

Omeniti mi je le en čudež. Kar je bil napovedal angel Cahariju, da bo Janez Krstnik že v materinem telesu napolnjen s sv. Duhom, se je zgodilo sedaj. Zato sploh učijo cerkveni učenci, da je bil sv. Janez izvirnega greha očiščen že pred rojstvom in sv. cerkev praznuje izjemoma tudi god njegovega rojstva. Glejte, koliko milostij! Da, kamor pride Marija, tam se delijo milosti božje v obilici.

V zgodbah je sv. Elizabeta tako naslikana, da klečé sprejme in počasti Mater božjo! Glejte, kako lepo, kako dostojno se vede ta prva Marijina častilka na zemlji! S tem je postala vzor vsem družim, kateri želijo prav in vredno častiti nebeško Kraljico. Kako lepo jo časti v svojem srcu, ker je v trdni veri prepričana, da je sedaj pred njo Mati vseмогоčnega Boga! Kako primerne so besede, s katerimi proslavlja Mater božjo! In s koliko navdušenostjo jih govori blaga žena. Prav je, da jih dan na dan vse povsod za njo ponavljajo vsi sveti častilci Marijini. Oj, da bi mogli tudi mi s tako živo vero in s tako ginljivo pobožnostjo častiti Marijo! Potlej bi nam bila pa tudi enako zagotovljena pomoč Marijina.

Prekrasen je Marijin spev iz te dôbe, ki se imenuje po začetni latinski besedi »Magnificat«. V prvem delu se Marija zahvaljuje Bogu za to, kar je nji storil, v drugem pa za to, kar bo storil za ves svet po odrešenju. *Duša moja poveličuj Gospoda, — In veseli se moj duh v Bogu, Zveličarju mojem. — Ker se je ozrl na ponižnost svoje dekle, — Glej, odslej me bodo blagrovati vsi*

rodovi, — ker storil mi je velike reči On, ki je mogočen in njegovo ime sveto. — In usmiljenje njegovo od roda do roda njim, ki se ga boje. — Pokazal je moč z roko svojo: Razkropil je ošabne v mislih njih srca. — Vrgel je mogočne s prestola in povišal je ponižne. — Lačne je napolnil z dobrim in bogate je odpravil prazne. Vzprejel je Izraela, služabnika svojega. — Pomneč usmiljenja svojega. Kakor je govoril našim očetom, Abrahamu in njega zarodu na veke.

Marija je ostala pri Elizabeti kake tri mesece; potlej se je vrnila na svoj dom v Nazaret.

Čimdalje bolj se je širila vesela vest, da v kratkem pride Odrašenik na svet, med pravičnimi in svetimi osebami. Sv. Elizabeta jo je gotovo razodela svojim prijateljem in sorodnikom. Sv. Jožefu, ki je bil razun Marije izmed vseh najbolj vreden, da jo izvé, jo je prišel naznanit sam angel iz nebes in mu je rekel: *Jožef, vzemi Marijo k sebi. Z močjo sv. Duha je Mati Sina božjega. Daj mu ime Jezus, ker bo svoje ljudstvo rešil njegovih grehov.*

2.) Cesar Avgust je svoji oporoki pridejal lastnoročno pisan »Breviarium imperium«, t. j. kratek pregled cesarstva, neko statistiko (kakor bi sedaj rekli) domačih ljudij in zaveznikov, vojakov in brodovja, davkov in stroškov, pravic in dolžnostij. Tak pregled si je mogel mogočni cesar pridobiti le po natančnem popisovanju. In res je takrat ukazal popisovanje v svojem obširnem cesarstvu l. 726 in potlej vsakih 20 let, torej še l. 746. in 766. Drugo popisovanje je zadelo tudi judovsko deželo, in Cirin, namestnik cesarjev v Siriji, je vodil popisovanje v Palestini. Pri Judih se je tako popisovanje vse drugače vršilo, kakor drugod, namreč ne da bi kar število prebivalcev šteli od kraja do kraja, marveč še po stari razdelitvi dežele po rodovih, hišah in družinah. Vsak gospodar je moral torej iti popisat svojo družino tje, kjer so prvotno živeli njegovi predniki. Kako se je to vršilo, nam kaže ta-le zgled. Ob času Jozvetovem so hoteli dobiti nekega moža, in v to svrhu je Jozve ukazal ljudstvu: *Pristopite po svojih rodovih, in rod, ki ga zadene vadjlja, naj pristopi po svojih rodovinah in rodovina po svojih družinah in družina po posameznih možeh* (Joz. 7, 14. i. d.) in po tej poti so določili onega moža. Zapisniki so bili tam, kjer je bil glavni sedež hiš ali rodovin. Jožef in Marija sta bila iz Judovega rodu, zato sta morala iti v Judejo; bila sta iz Davidove hiše, zato sta se morala izglasiti v Betlehemu, ker so se tu hranili zapisniki posameznih družin iz Davidove hiše. Dolžnost je zadela

prav za prav le Jožefa; a šla je tudi Marija z Jožefom, morda zato, ker je bila tudi iz Davidove hiše, ali po višjem božjem nagibu. Pot je bila, kakor nam že znano, dolga za dobre tri dni hoda in ob zimskem času še bolj neprijetna; a pokorna višjemu povelju, jo nastopita radovoljno — vsa udana v voljo božjo. Morda sta pričakovala, da si bosta pa lepo odpočila, ko prideta v Betlehem; toda kaj se zgodi? Nikjer ne moreta dobiti prenočišča, niti v javnih prenočiščih, niti v zasebni hiši. Ko bi bila bogata, bi bila že še kje dobila prostor, a ker sta bila ubožna, ju odslavljajo povsod z navadnim izgovorom, da ni prostora več. Ne preostaje njima torej nič drugega, kakor da gresta že pozno zvečer iz mesta, da si kje v okolici kraj poiščeta. Prideta do neke bolj obširne votline, kamor so pastirji zaganjali živino, in tam si izvolita svoje prenočišče; uborno je bilo sicer, a boljše nego pod milim nebom. In ta skromni prostorček je postal najslavnejši kraj na svetu, ki ga ljubi vsako dobro srce in ga spoštljivo izgovarjajo vsaka krščanska usta: »Betlehemski hlevček.« Sedaj je tam lepa cerkvice, ena najstarejših na svetu, ker je še iz dobe cesarja Konstantina; na mramornih tleh je zlata zvezda z latinskim napisom: »Tukaj je bil Jezus Kristus rojen iz Marije device.« Sv. evangelij nam pové ta najimenitnejši dogodek v zgodovini človeštva, s katerim se je pričela šteti nova doba, tako preprosto, da bi ga skoro ne mogel preprostejše: *Marija je Dete povila v plenice, in položila v jasli.* Torej v tolikem uboštvu, v toliki zapuščenosti je prišel na svet Kralj nebes in zemlje, ker nas je hotel že v prvem trenutju svojega zemeljskega življenja učiti, kako potrebna nam je ponižnost in skromnost ter zadovoljnost z uboštvom, ako hočemo biti srečni na zemlji, ter kedaj zveličani v nebesih.

Kakor dva serafa sta molila Marija in Jožef božje Dete — prva izmed vseh, pa tudi najboljša častilca Jezusa Kristusa na zemlji. A kmalu so prihiteli še drugi častilci k jaslicam.

Tam v bližini je ponoči čulo nekaj ubogih pastirjev pri svojih čedah. Bili so namreč po betlehemskih planjavah dobri pašniki in, kakor bi sedaj rekli, tudi sloveči; zakaj tukaj je nekdanj počival Jakob s svojimi čedami, ko se je bil vrnil iz Mezopotamije od svojega strica Labana; tukaj je pasel David očetovo čedo takrat ko je bil poklican na kraljevi sedež. Hipoma nastane velika svetloba in angel Gospodov se jim prikaže. Zelo se prestrašijo, prvič nenavadne nočne svitlobe, drugič pa veličastnega angela v nebeški krasoti. Angel pa jim reče: *Ne bojte se, zakaj glejte, oznanjam vam*

veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu, ker danes vam je rojen v mestu Davidovem Zveličar, kateri je Kristus Gospod. In to vam bodi znamenje: našli boste Dete povito v plenice in položeno v jasli. In hipoma se je pridružila temu angelu še množica drugih angelov, ki so Boga hvalili, rekoč: *Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, kateri so dobre volje!*

Oj, kako veličastni so bili ti angelski prizori! Dokler bo svet stal, se ne bodo pozabili! Najprej angel pastirce tolaži in jim ljubko prigovarja, naj se nikar ne bojé; ko jih pomiri, jim naznani Jezusovo rojstvo in pové, na čem ga bodo spoznali. V velikih skušnjavah je sedaj vera dobrih pastircev: kaj mar to naj bo Odrešenik sveta, to tako revno dete. A takoj jim prežene ves dvom drug še lepši prizor: množica pojočih angelov! Saj že navadno človeško petje prevzame naše srce, ako je lepo ubrano, kaj pa še le angelsko, nebeško petje! Zdi se jim, kakor bi bile nebesa na zemlji. Sveto strmenje jih navdaja, v neizrečeni radosti jim plava in poskakuje srce. Zadosti so izvedeli; nobena reč jim ne omaja več trdne vere — le ena želja jim goji veselo in srečno srce: *Pojdimo brž gledat, kar nam je Gospod naznanil! In ondi so našli vse, kakor jim je bil angel povedal. Veselo so pripovedovali, kar so bili izvedeli, in čudili so se vsi, ki so jih slišali. Marija pa je ohranila v srcu vse te besede. In pastirji so se vrnili, ter slavili in hvalili Boga za vse, kar so videli in slišali.*

Glejte jih te blage in preproste ljudi, kako se znajo lepo obnašati do Boga in božjih rečij! Kako osramotijo one mrzle katoličane sedanjih dnij, ki nimajo nikakoršnega veselja za božjo besedo in so tako mrzli in neukretni pri službi božji ter ne vedó, kaj bi delali vpričo Boga. Pastirci pa ne nehajo hvaliti in slaviti Gospoda. Častijo ga, ko slišijo angelsko oznanilo in petje na pašniku, nato hitijo počastit in molit božje Dete v jaslicah in še potlej pobožno molijo, ko se vračajo k svojim čredam.

Ko pridemo zopet k službi božji, se ne bo več pisalo 1898; snidemo se, če nam Bog dá zdravje, v novem letu. Marija je tako prelepo zahvaljevala Boga za vse dobrote, zahvaljujmo ga tudi mi prav prisrčno za vse neštete dobrote, s katerimi nas je ljubi Bog tako radodarno obsipal ves čas našega življenja, pa še posebej v preteklem letu. Obžalujmo vse grehe in napake, a še posebej ono mlačnost in mrzloto, ki smo jo imeli do svojega največjega dobrot-

nika Jezusa Kristusa, ter trdno sklenimo, da se bomo v nastopnem letu prav posebno trudili za to, da bi bolj in bolj spoznali našega Gospoda Jezusa Kristusa, da bi ga kar moč goreče častili in ljubili ter to svojo ljubezen mu kazali tudi v dejanju z zvestim izpolnjevanjem njegovih nauk in posnemanjem njegovih zgledov.

A. Kržič.

Priložnostni govori.

Slavnost petdesetletnega vladarstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I.

Vse spoštujte, brate ljubite, Boga se bojite,
kralja častite! I. Pet. 2, 17.

V svetem adventnem času smo. V tihem in spokornem tem času se navadno ne obhajajo posebne slovesnosti. A današnja nedeljo se po vsi širni Avstriji razodeva veselje in se obhajajo slovesne zahvalne službe božje. Povod k temu daje nam redki dogodek petdesetletnice vladarstva našega viteškega cesarja Franca Jožefa I.

Pretekli petek 2. decembra je minulo petdeset let, odkar je naš presvetli cesar kot osemnajstletni mladenič v olomuški knezoškofijski palači prevzel vladarstvo širne Avstro-Ogerske države. Če je doba petdeset službenih let pomenljiva že za vsacega človeka, naj si deluje že v tem ali onem stanu, kako pomenljiva je še - le petdesetletnica, ki jo obhaja mogočen vladar, ki je toliko delal, toliko skusil in trpel, kakor naš ljubljeni cesar Franc Jožef I.! Ker so narodi vedeli, da je mrzli in tihi adventni čas manj prikladen za velike svečanosti, zato so prirejali že od spomladi nadalje velike in redke slovesnosti v proslavo slavne vladarjeve petdesetletnice. Pa — šumne veselice so naenkrat prenehale, slavostreli in živijoklici utihnili. — In zakaj? Oh, ni mi treba v spomin vam klicati strašnega dogodka, ki je pretresel vso Avstrijo, ljubljenu vladarju vsekali globoko krvavečo rano ter naenkrat spremenil vse veselice v — mrtvaško žalovanje! Od strašnega umora presvetle cesarice Elizabete nadalje so izostale v znak globoke žalosti vse javne veselice, slavi se pa redki spominski dan petdesetletnega vladanja presvetlega vladarja tem lepše in primernejše na današnjo nedeljo po cerkvah.

Ne pripušča mi kratki čas, ki ga morem porabiti za cerkveni govor, da bi vam tu s prižnice le površno mogel naslikati življenje

in trpljenje našega presvetlega vladarja. Omeniti hočem le nekatere čednostij, ki dičijo prevzvišenega slavljenca, v čast in zahvalo Bogu, ki kralje postavlja in odstavlja, v slavo vladarju, nam pa v spodbudo in posnemo.

1.) Prvo, kar daje vladarjem in oblastnikom pravo plemenitost, je krščansko, pobožno srce. Vsa posvetna čast in mogočnost brez pobožnosti je nebrušen dijamant, ki nima leska. In ravno to — pobožnost — najdemo pri visokem slavljenču v toliki meri.

Ko je po Davidovi smrti nastopil kraljestvo njegov sin Salomon, prikaže se mu Gospod v spanju ter mu pravi: »Prosi kar hočeš, da ti dam.« Salomon odgovori: »Ti, o Gospod, si me postavil za kralja; pa mlad sem še in se ne vem kam djati. Daj mi tedaj podučljivo srce, da prav sodim tvoje ljudstvo in vem razločevati med dobrim in hudim.« Všeč je bila Gospodu ta beseda. Gospod mu torej pravi: »Ker si prosil teh rečij in nisi prosil dolzega življenja, ne bogastva, ne pogina svojim sovražnikom, ampak modrosti, glej, sem ti storil po tvojih besedah in sem ti dal srce modro in razumno tako, da nihče pred teboj ni bil tebi enak in ti tudi za teboj ne bo. Pa tudi to, cesar nisi prosil, sem ti dal: bogastvo namreč in slavo. Ako boš hodil po mojih potih in boš spolnjeval moje zapovedi, kakor tvoj oče, bodem podaljšal tudi tvoje dni.«

Na te lepe besede sv. pisma sem se spomnil, ko sem bral življenjepis našega presvetlega vladarja. Lepa in bliščeča je svitla krona cesarja Franca Jožefa, toda še lepše se zrcali njegovo v resnici pobožno, krščansko srce. Dokazov za to najdemo v vseh dobah njegovega življenja.

Vsacemu kristijanu so gotovo sveti in dragoceni oni kraji v jutrovi deželi, kjer je nekdanj naš Odrešenik živel in trpel. Kdo bi si ne želel te kraje osebno počastiti? Tudi naš presvetli vladar je obiskal one sv. kraje. Leta 1869. se je podal na božjo pot v sveto deželo. In kako spodbudno se je ondi obnašal! Dne 9. novembra je stopil v mesto jeruzalemsko, kjer je nekdanj naš Odrešenik učil in trpel. Bilo je pri tej slovesni priliki zbranih mnogo velikašev iz vseh narodov. Pri Davidovih vratih je cesar stopil s konja ter vpricho vseh pokleknil na zemljo, katera je bila nekdanj porošena s Krvjo našega Odrešenika. Škof Brako mu poda križ, katerega poljubi mogočni vladar s solznimi očmi. Od teh vrat pa do cerkve božjega groba je šel cesar peš in odkrit. V cerkvi Ratisbonovi je še steber tistega oboka, raz kateri je nekdanj Pilat s škrlatom ogrnjena in s trnjem kronanega Odrešenika ljudem pokazal.

Verskih čutov ves prevzet, poklekne vladar pri tem stebru. Lahko si mislimo, kako je bilo vse ljudstvo zavzeto pri pogledu tolike ponižnosti mogočnega vladarja.

Središče vse pobožnosti je Jezus Kristus v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa. Kakor je bil prvi Habsburžan — Rudolf — velik častilec presv. Rešnjega Telesa, tako tudi naš presvetli cesar prisrčno časti Zveličarja v sv. zakramentu.

Bilo je dne 8. decembra 1852. Lep zimski dan je privabil neštevilno množico Dunajčanov iz mesta v Prâter. Cesta je bila polna ljudij. Tedaj pride mašnik. Eni pokleknejo, drugi pa ne izkažejo Zveličarju spodobne časti. Tedaj pridrži krasna dvorna kočija. Ustavi se, iz nje skoči vitek mladenič odkrit, ki poklekne sredi ceste ter prejme blagoslov s presv. Rešnjim Telesom. Bil je to sam presvetli cesar Franc Jožef I.

V praznik presv. Rešnjega Telesa gre presvetli vladar vsako leto za procesijo odkrit in s prižgano svečo v roki. O kako zares prelep vzgled daje svojim podložnikom! Koliko nečimernih gizdalinov je, katerim napuh komaj med povzdigovanjem pripusti vkloniti trdo koleno pred Jezusom Kristusom v presv. Rešnjem Telesu! Z veliko pobožnostjo prejema svetli cesar pogosto sv. zakramente. Po vsaki veliki nesreči išče tolažbe zopet pri Jezusu v presvetem Zakramentu. — Kadar je na popotovanju, mora biti v njegovi spalnici vsaj ena sveta podoba.

Kako natančen je v spolnovanju cerkvenih zapovedij, naj nam pojasni le ta-le vzgled. Leta 1883 ob šeststoletnici, odkar so se naše slovenske dežele združile stalno z Avstrijo, je bival svetli cesar dva dni v Ljubljani. Drugi dan je bil petek. Škof so bili že preje razglasili, da se smejo ta dan po vsem mestu uživati mesne jedi zaradi množice tujih ljudij v mestu. Pa svetli vladar je še posebej po svojem odposlancu pri škofu poprosil za polajšavo za se in za svoje goste. Kako zopet v tem pogledu osramoti Franc Jožef tako imenovano na pol gospodo, ki dostikrat nič razločka ne pozna in ne dela med petkom in svetkom! — Kot veren sin sv. katoliške cerkve slavni vladar tudi visoko spoštuje in ljubi sedanjega vrhovnega poglavarja sv. cerkve — Leona XIII. Ni ga na svetu vladarja, s katerim bi sveti Oče tako očetovsko zaupljivo občevali, kakor s cesarjem Franc Jožefom I.

2.) Pobožno krščansko srce presvetlega vladarja je pa tudi ognjišče mnogim drugim čednostim njegovim. Slavnoznana je milosrčnost Franca Jožefa I. Kako lepo se je pokazala ta čednost presvetlega vladarja za časa, ko je bil potres na Kranjskem.

Takrat smo spoznali, da imamo v milostnem vladarju najboljšega očeta, ki se je prvi spomnil z izdatno pomočjo ponesrečencev, in se je potem prišel osebno prepričati o naslednjih potresa ter osrečevati in osrčevati svoje podložne. In tedaj je prva pot vodila cesarja k onim, ki so bili najbolj onemogli proti sili potresa, namreč k bolnikom v deželni bolnišnici. Prijazno se je razgovarjal z reveži in jih očetovsko tolažil. Marsikatera solza se je ob tej priliki utrnila na bolniške postelje, a ta dan to niso bile solze bridkosti, pač pa solze veselja in hvaležnosti, da se je cesar v svoji očetovski ljubezni spomnil tudi zapuščenih bolnikov, ter jim pokazal, da tudi zanje bije njegovo blago srce.

Milosrčnost cesarjeva se razodeva tudi v njegovem obnašanju do sovražnikov in hudodelcev. Ob slovesnostih ženitovanja, kronanja za ogerskega kralja, ob srebrni poroki, ob 40 letnici njegovega vladanja i. t. d. je bilo na stotine jetnikov pomiloščenih.

Leta 1853., dne 18. svečana je bilo v nevarnosti cesarjevo življenje. Ob $\frac{1}{2}$ 12 uri dopoldan se poda omenjenega dne presvetli cesar s svojim adjutantom O' Donelom na izprehod po Dunaju. Blizo nekdanjih koroških vrat ga od zadej nenadoma napade z bodalom krojaški pomočnik Libeni. Pa ljubi Bog je obvaroval svojega maziljenca gotove smrti. Z bodalom je napadovalec zadel ravno na zaponi pri ovratniku. Bodalo spodrsne ter cesarja le za pol palca globoko v vrat rani. Strah in groza sta spreletela zveste Dunajčane pri tem dogodku; strepetali so od gnjeva narodi po širnem cesarstvu, ko se je raznesla ta strašna vest. Zahvalnice pa so puhte po vseh cerkvah proti nebu, ko so se ljudstva prepričala, da se vladarju ni nič hujšega zgodilo. V spomin te srečne rešitve pa so narodi avstrijski na Dunaju postavili prekrasno gotično cerkev, imenovano votivna ali zaobljubljena cerkev, ki se je popolnoma dozidala in otvorila še-le 24. aprila 1879 v dan cesarjeve srebrne poroke. — Kaj se je pa z brezbožnim napadovalcem zgodilo? bodete radovedno vprašali. Obsojen je bil sicer v smrt na vislicah, kar je tudi popolnoma zaslužil. Pa, ko cesar smrtno obsodbo svojega napadovalca podpisuje, je dobrosrčni vladar toliko ginjen, da mu kane solza iz očesa na podpis in ga tako zamaže. Na to cesar že podpisano smrtno obsodbo raztrga ter kazni spremeni v dosmrtno ječo. Kdo bi ne strmel pri toliki velikodušnosti vladarjevi?

3.) Nadaljna prelepa vrлина presvetlega vladarja je njegova skoro brezmejna radodarnost. Ta lastnost njegovega srca se je že jela kazati v zgodnji mladosti, v teku njegovega vladanja razžarela je v plamteč ogenj, ki siplje žarke dobrotljivosti na vse strani. Kdo bi mogel popisati darežljivost njegovo? Saj že ne bo

v širni Avstriji kraja, ki bi že ne bil prejel ene ali druge podpore iz visoke cesarske roke. Tu dobivajo podporo cerkve in šole, tam ubožni zavodi in bolnišnice; tu po toči, povodnji, ognji, potresu itd. ponesrečene dežele in mesta, tam zopet razna dobrodelna društva, kakor tudi posamezne, pomoči potrebne osebe. Pred par leti je poslal sv. očetu Leonu XIII. zabojček z 200.000 gld., da so mogli ustanoviti neko višjo šolo za duhovnike. Naše glavno mesto z okolico vred si je opomoglo po strašnem potresu po dobrotljivosti vladarjevi. (Da, ko bi mogle govoriti te-le neme stene cerkvene, potrdile bi resničnost mojih besedij. Saj je vam presvetli vladar prišel na pomoč pri zidanju nove farne cerkve s znatnim darom 910 gld.)

Reči se sme, da ga ni na svetu vladarja, ki bi toliko miloščine delil iz svoje blagajne, kakor jo deli naš dobrotljivi cesar Franc Jožef I.

Pa ne prišel bi kmalu do konca, ko bi vam hotel še dalje naštevati čednosti njegove; kako velika je njegova ponižnost, pravičnost, miroljubnost, delavnost. — Tudi na njegovo slavno vladanje se lahko obračajo besede svetega pisma: *Usmiljenje in pravica se srečavata, pravica in mir se objemljeta.* (Psl. 84, 11.) Če je bila izdana kaka postava, ki je več ali manj škodila sv. cerkvi, ali kmetiškemu, obrtnemu stanu, ni bilo to delo cesarjevo, ampak brezvernih liberalnih poslancev in ministrov, ki take postave delajo.

Preljubi poslušalci v Kristusu! Kdo bi ne bil vesel in Bogu hvaležen, da nam je previdnost božja dala tako krščanskega, tako viteškega vladarja? Kako potrpežljivo prenaša vse ogromne nesreče! Koliko grenkosti in žalosti je vžil naš svetli vladar v dolgi dôbi petdesetletnega vladanja, zlasti ob nagli smrti brata, edinega sina in sedaj še predrage mu žene! On zares zasluži vso našo odkritosrčno ljubezen in vdanost. — Zahvaliti hočemo danes ljubega Boga, da nam je rešil in ohranil modrega vladarja že iz mnogih nevarnostij, ter zanaprej še bolj srčno moliti zanj pri sv. maši ter klicati v litanijah: da nam našega cesarja Franc Jožefa I. vladaš in ohraniš do skrajne meje človeškega življenja v čast in blagor Avstriji — v strah in pogubo pa vsem njenim sovražnikom! Amen.

A. Lesjak.

Iskrice.

Marijanske kongregacije.

(Konec.)

Odločilnega pomena za vzgojo v kongregaciji je zlasti večmesečna poskušnja. Udje se sprejemajo v Marijine družbe še le potem, ko so kot novinci dokazali, da bodo dolžnosti kongreganistov natanko spolnovali. Da bodo pa novinci dobro vzgojeni, naj duhovni prednik jako previdno postopa. Ko se je odločil, da ustanovi n. pr. mladeniško kongregacijo, pa nima veliko upanja, da bo dobil vrlih kongreganistov izmed odraščanih mladeničev, naj povabi k shodu, kjer bo razložil pomen Marijine družbe, zlasti one, ki so še le izstopili iz nedeljske šole ali pa še v isto zadnja leta hodijo. Le oni, ki bodo prostovoljno prišli k takemu shodu in se bodo prostovoljno oglasili kot novinci, bodo jako dovzetni za pouk, in duhovniku bo mogoče pričeti z resnim delom. Vzgojiti si mora jedro kongregacije. Paziti mora na posamezne ude, skrbeti, da prav redno dohajajo k shodom in k raznim verskim vajam, posebno pa, da ob določenih časih prejemajo sv. zakramente. Vnemarne novince mora k temu opominjati in one, ki se nočejo redno vdeleževati shodov in prejemanje sv. zakramentov, mora izključiti. Bolje je, da ima v veliki župniji 20 ali 30 vrlih udov, kot pa 100, s katerimi pa ni kaj začeti. Ko se pozneje kongregacija cerkveno ustanovi, in ko je jedro kongregaciji vzgojeno, potem se bodo tudi drugi udje radi oglašali, in vzorno navdušenje prvih udov bo tako vplivalo nanje, da se bodo brez težave uneli za enako gorečnost. Kongregacija bo dobila v župniji dobro ime, in gospodarji in očetje se bodo srečni šteli, ako so njih podložni udje Marijine družbe.

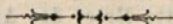
Gotovo vsak pritrди velikemu prijatelju in apostolu mladine Don Bosku, da je dandanašnji mladina silno vihrava in nestanovitna, da ni skoraj dobiti značajnih mladeničev. Mladi ljudje se hitro odločijo za to ali ono, ne da bi preje pomislili in da bi svoje delovanje po tem, kar je pravo, uravnali. Dovzetni so za dobro, toda večkrat se ne ustavljajo najmanjši skušnjavi. Danes bi šli v boj za kako vzvišeno idejo, jutri ravnaajo ravno nasproti tem načelom. V njih srcu je, kakor v jezeru, ki je nemirno vsled valov, ali razburkano vsled viharjev. Zato je naloga vzgoje, da

tako omahljivo srce navadimo miru in zatajevanja, da ojačimo voljo in ukrepimo značaj.

Že vnanji red v kongregaciji — v mislih so mi zlasti mladeniške kongregacije — bode jako blagodejno vplival na vzgojo. Mladeniči prihajajo k shodom navadno v nedeljo popoldne po krščanskem nauku. To jih odvrča od iger, obiskovanja gostilen, kajenja i. t. d. In kolikor bolj se zatajujejo, toliko bolj se krepi njih volja. Seveda mora duhovni prednik paziti na to, da se izključi novinec, ki bi s svojim obnašanjem kakor-koli si bodi slabo vplival na druge ude. Zlasti za kongregacije velja: *Non habitabit in medio domus meae, qui facit superbiam* — v kongregaciji ni prostora za neukročenega, razuzdanega mladeniča. Ravno tako je važno pravilo: *Qui loquitur iniqua, non direxit in conspectu oculorum meorum* — kdor slabo govori, ne obstane pred mojimi očmi.

Ako prednik tako vztrajno ravna, vzgoji si jedro kongregaciji. Pri shodih so novinci slišali nauke o poglavitnih resnicah sv. vere, zlasti natančno in njih razmeram primerno uravnan nauk o sveti spovedi in sv. obhajilu. Preden bodo sprejeti, bodo opravili dobro sv. spoved, po potrebi tudi dolgo spoved, in tako spravljani z Bogom, polni srčnega miru vstopijo v kongregacijo z gorečo željo častiti Marijo in posnemati njene čednosti.

Redni mesečni shodi dajejo predniku priliko poučevati ude Marijinih družeb, kako naj uravnajo svoje življenje kot častilci Marijini, in navajati jih h kolikor mogoči popolnosti, ki je primerna temu ali onemu stanu. Po Marijinih kongregacijah se prerodé v značajne katoličane stanovi in po stanovih vsa človeška družba.

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Frane Jožef I.** cesar avstrijski. V spomin 50 letnice Njegove vlade spisal slovenski mladini Fr. H u b a d. V Ljubljani. 1898. (XII. zvezek »Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda«.) Str. 72. Cena 15 kr., sto izvodov stane s poštnino vred 12 glđ. — Poleg navadnih podatkov podaja slavnostna knjižica mnogo mikavnih prizorov iz plemenitega življenja mladih in poznejših let preljubljenega našega cesarja. Pisana je v dobrem duhu, da bo v nemala v mladih srcih patrijotizem, pa tudi pobožnost in čednost po vzvišenem zgledu plemenitega vladarja.

2. **Naš cesar Fran Josip I.** Povodom petdesetletnice njegovega vladarstva spisal Tomo Zupan. Ljubljana, 1898. Samozaložba. Tiskala Katoliška tiskarna. Str. 64. Cena 15 kr., 100 izvodov stane s poštnino vred 12 glđ. — Hubadova slavnostna knjižica je bolj namenjena nekoliko odrasli mladini, Tomo Zupanov »Naš cesar Fran Josip I.« pa ima vse lastnosti dobre mladinske knjižice, pripravne tudi za manjše učence in učenke. Jezik je čist in lahko umeven, pripo-

vedovanje gladko in pristrčno in tvarina za deco primerno izbrana; 27 krasnih podob, predočujočih domačo zgodovino in pa naše slovensko ozemlje, bo pa mladini še prav posebno omililo to krasno knjžico. Naj poskrbê mladino ljubi, da jo dobi mladina v roke v trajen spomin na dan 2. decembra 1898. — Obe knjžici se naročata pri »Družbi sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani.

B.

1.) **Johann Nepomuk Tschupick**, Doctor der Theologie, Priester der Gesellschaft Jesu, Domprediger in Wien. Sämmtliche Kanzelreden. Neu bearbeitet und herausgegeben von Johann Hertkens, Oberpfarrer. Erster Band. Sonntagspredigten. Erster und zweiter Jahrgang. Mit kirchlicher Approbation. Paderborn. 1898. Druck und Verlag der Bonifacius Druckerei. 8°. Str. 500. Cena 1 gld. 80 kr. — Eden izmed najbolj priljubljenih nemških pridigarjev je Tschupick. Njegovi govori imajo tehtno vsebino in so pregledno sestavljeni. Dokazovanje se povsod opira na spretno vpletene reke sv. pisma in cerkvenih očetov. Precej številne, vendar umetne in izvirne primere pridige jako poživljajo. Ker je tvarina primerno izbrana potrebam sedanjega časa in ker govore preveča duh apostolske gorečnosti, pridobila si bode nova izdaja Tschupickovih pridig gotovo mnogo prijateljev. — j.

2.) **Institutiones theologiae dogmaticae. Tractatus de Deo create** — De Deo consummante. Auctore P. Einig, s. theologiae et philosophiae doctore, eiusdem s. theologiae in seminario Treverensi professore. Cum approbatione ordinarii. Treveris. Ex officina ad s. Paulinum. 1898. 8°. Str. 171 + 68. Cena 1 gld. 80 kr. — Kakor smo radi pohvalili oba že objavljena traktata našega pisatelja »De gratia divina« in pa »De Deo uno et trino«, tako z veseljem pozdravljamo tudi ta-le dva traktata o Bogu stvarniku in o poslednjih rečeh. Oba traktata sta čisto ločena, samo da sta v jeden zvezek vezana. V glavnih naukih se strinja to delo z enakimi deli. Poleg tega pa obdeluje dokaj temeljito vsa važnejša postranska vprašanja; v drobnem tisku nam podaje prav obširno apologetično tvarino. Ako omenjamo, da je delo sestavljeno tudi prav pregledno, pisano v lahkem jeziku in tudi natisnjeno prav lično, povedali smo vse vrline, katere mora imeti šolska knjiga. In taka dobra učna šolska knjiga je tudi ta zvezek.

3.) **Compendium hermeneuticae biblicae, quod edidit et ampliavit Dr. Johannes Doeller**, professor studii biblici V. T. in seminario clericorum Sanhippolytano. Paderbornae. Apud Ferdinandum Schönningh, Typographum et Bibliopolam. 1898. 8°. Str. 64. Cena 72 kr. »Libellus pro tironibus destinatus est, propterea velis, benevole lector, exiguum ambitum excusare.« Namen knjžici je, da poda bogoslovcu glavna pravila ali vodila za umevanje in razlaganje sv. pisma. Vse razlaganje je prav kratko, sestava je pregledna, knjžica prav ročna.

4.) **Der zweite und dritte Brief des Apostels Johannes**, geprüft auf ihren kanonischen Charakter, übersetzt und erklärt von Dr. Heinrich Poggel. Mit kirchlicher Druckerlaubnis. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schönningh. 1896. 8°. Str. 169. Cena 2 gld. 40 kr. — Znano je, da spadata obe imenovani pismi med deuterokanonske spise. Če prav je naš pisatelj dobro in temeljito razložil pismi sami, vendar se glavni del njegovega spisa suče o njiju kanonskem značaju. In na tem polju je njegovo dokazovanje res obširno, tehtno in gledé na vire zanimivo. Ne samo vprašanja o teh pismih se nam pojasnjujejo, ampak tudi sploh vprašanje o kanonu. Da je Poggel porabil vso novejšo literaturo pro in contra, je dovolj omenjati. Ekseget in historik bodeta zadovoljno položila iz rok to delo, kateremu le želimo mnogo zanimajočih se bralcev.

5.) **Regensburger Marienkalender für das Jahr 1899**. Vierunddreissigster Jahrgang. Ausgabe für Oesterreich-Ungarn. Druck und Verlag von Friedr. Pustet in Regensburg. 4°. Cena 36 kr. — Ta koledar je izmed najboljših in najbogatejših katoliških koledarjev v vsakem oziru. Več hvale mu ni treba. Dr. Fr. L.

